

Spremeniti obnašanje

Letošnje leto se je začelo v znamenju izjemno zapletene in pomembne akcije zveze komunistov, katere cilj je: odločno in močno vplivati na dosledno uresničevanje stabilizacijske politike v naši družbi in hkrati krepiti vse institucije naše samoupravne demokracije. Ta dva tokova političnega angažiranja komunistov sta, realno gledano, neločljiva, ker mnogi negativni pojavi, zaradi katerih je spet postala zelo aktualna že prej zastavljena politika stabilizacije, izvirajo iz nespoštovanja nekaterih temeljnih pravil obnašanja v sistemu socialistične demokracije.

Pred letom dni smo lahko govorili o nepopolnosti sistemskih rešitev in posamezne nesprejemljive postopke opravičevali s pomanjkanjem pravil obnašanja. Danes pa lahko rečemo, da je to stvar preteklosti. V resnici se srečujemo — kot so že večkrat ugotovili na sestankih vodstva zveze komunistov — s pojavi prilaščanja samoupravnih pravic delavcev ter institucij samoupravnega in političnega sistema. Kako bi mogli drugače pojasniti, da že več let v nasprotju z jasno preciziranimi dogovori in politiko družbenoekonomskega razvoja trošimo znatno več, kot nam dopuščajo razpo-

ložljiva sredstva družbenega proizvoda. Čim bolj se je to neskladnje poglobljalo na škodo reproduktivne sposobnosti gospodarstva ter se manjšale njegove možnosti, da bi združevale delo in sredstva v cilju svojega razvoja, tem več dohodka so odtujevali od delavcev. Neskladje je trenutno doseglo razmere, ki jih ni mogoče še naprej dopuščati, saj postajajo bistvena ovira za združeno delo, da bi odločneje delovalo v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu, oziroma da bi uresničevalo svoje temeljne samoupravne pravice na področju raz-

V NOVEM, SVETLEM IN ZRAČNEM HLEVU NA ŽOVNEKU (Foto inž. Boris Skalin)

POROČILO

VOLILNE KOMISIJE O IZVEDBI VOLITEV V ORGANE UPRAVLJANJA SOZD HMEZAD ŽALEC

A) DELAVSKI SVET SOZD HMEZAD:

DO, TOZD, DS Skupne službe	Datum volitev	Delegat in namestnik Priimek in ime	Volil. uprāv.	Glaso- valo	Število glasov
I. KMETIJSTVO ŽALEC					
1. TOZD Kmetijstvo Latkova vas	14. 12.	Cilenšek Franc, del.	137	128	121
TOZD Kmetijstvo Latkova vas	1978	Hribernik Stane, nam.	137	128	112
2. TOZD Kmetijstvo Petrovče	14. 12.	Rojnik Milenko, del.	304	283	242
TOZD Kmetijstvo Petrovče	1978	Zupanc Stanko, nam.	304	283	243
3. TOZD Tovarna krmil Žalec	26. 12.	Pišek Marica, del.	35	28	26
TOZD Tovarna krmil Žalec	1978	Graselli Milan, nam.	35	28	25
4. DS Skupne službe DO	14. 12.	Brežnik Jože, del.	29	27	26
DS Skupne službe DO	1978	Natek Andrej, nam.	29	27	27
II. KMETIJSKI KOMBINAT ŠMARJE					
1. TOZD Kmetijska preskrba	11. 12.	Gobec Janko, del.	35	35	33
TOZD Kmetijska preskrba	1978	Stojšek Franc, nam.	35	35	33
2. TOZD Proizvodnja in storitve	11. 12.	Kramer Franc, del.	84	68	66
TOZD Proizvodnja in storitve	1978	Klemenčič Ivan, nam.	84	68	66
3. TOK Kooperacija	11. 12.	Strašek Vinko, del.	1015	828	758
TOK Kooperacija	1978	Kovačič Jože, nam.	1015	828	807
4. Skupne službe DO	11. 12.	Sovič Edo, del.	33	33	33
Skupne službe DO	1978	Čeh Benja, nam.	33	33	33
III. KMETIJSTVO ILIRSKA BISTRICA					
1. TOZD Blagovni promet	24. 11.	Gobec Branko, del.	99	83	58
TOZD Blagovni promet	1978	Novak Anton, nam.	99	83	71
2. TOZD Mlekarna	24. 11.	Kirn Darko, del.	34	33	31
TOZD Mlekarna	1978	Štemberger Milka, nam.	34	33	32
3. TOK Kooperacija	24. 11.	Šircelj Anton, del.	171	143	125
TOK Kooperacija	1978	Primc Milan, nam.	171	143	125
4. DS Skupne službe DO	24. 11.	Svetek Jože, del.	25	25	20
DS Skupne službe DO	1978	Ilijaš Feruccio, nam.	25	25	25
IV. NOTRANJA TRGOVINA ŽALEC					
1. TOZD Transport	27. 11.	Bevc Jože, del.	29	28	26
TOZD Transport	1978	Babič Vinko, nam.	29	28	28
2. TOZD Veleprodaja	27. 11.	Pšaker Ciril, del.	87	79	75
TOZD Veleprodaja	1978	Lovrenčič Janez, nam.	87	79	75
3. TOZD Maloprodaja	27. 11.	Tiselj Slavko, del.	53	42	41
TOZD Maloprodaja	1978	Jager Alojz, nam.	53	42	39
4. DS Skupne službe DO	27. 11.	Pirnat Jožica, del.	27	24	21
DS Skupne službe DO	1978	Žgajner Leopold, nam.	27	24	22
V. CELJSKA MESNA INDUSTRIJA					
1. TOZD Proizvodnja	11. 12.	Grabnar Ludvik, del.	274	224	211
TOZD Proizvodnja	1978	Jazbinšek Anton, nam.	274	224	211
2. TOZD Prodaja na veliko in izvoz	11. 12.	Cverlin Avgust, del.	83	66	57
TOZD Prodaja na veliko in izvoz	1978	Jagodič Vinko, nam.	83	66	51
3. TOZD Maloprodaja	11. 12.	Klanjšek Mirko, del.	134	119	118
TOZD Maloprodaja	1978	Hren Alojz, nam.	134	119	118
4. TOZD Združena hladilnica	11. 12.	Štrmšek Karl, del.	10	10	10
TOZD Združena hladilnica	1978	Praznik Anton, nam.	10	10	10
5. DS Skupne službe	11. 12.	Goličnik Ivan, del.	77	65	62
	1978	Jurkovič Anica, nam.	77	65	62
VI. STROJNA ŽALEC					
1. TOZD Proizvodnja kmetijske mehan.	5. 12.	Vašl Franc, del.	83	77	69
TOZD Proizvodnja kmetijske mehan.	1978	Rančigaj Jože, nam.	83	77	67
2. TOZD Storitve	5. 12.	Jelen Janez, del.	83	73	69
TOZD Storitve	1978	Šertl Jože, nam.	83	73	69
3. DS Skupne službe DO	5. 12.	Četina Bernarda, del.	13	13	13
DS Skupne službe DO	1978	Lubej Rozalija, nam.	13	13	12
VII. GOSTINSTVO, TURIZEM ŽALEC					
1. TOZD Hotel Prebold	14. 12.	Vitanc Jožica, del.	66	49	46
TOZD Hotel Prebold	1978	Knap Zdenka, nam.	66	49	47
2. TOZD Samopostrežna restavracija	14. 12.	Kukovec Ljudmila, del.	89	78	76
TOZD Samopostrežna restavracija	1978	Tajnshek Danica, nam.	89	78	76
3. DS Skupne službe DO	14. 12.	Grobelnik Fanika, del.	10	7	7
DS Skupne službe DO	1978	Klamfer Danica, nam.	10	7	7
VIII. HMEZAD EXPORT-IMPORT ŽALEC					
	7. 12.	Zagode Jože, del.	101	82	80
	1978	Rehar Jože, nam.	101	82	75
IX. SADJARSTVO MIROSAN					
	8. 12.	Terglav Jože, del.	28	25	25
	1978	Tovornik Viktor, nam.	28	25	24
X. CELJSKE MLEKARNE					
	12. 12.	Šribar Edvard, del.	205	163	84
	1978	Derča Franc, nam.	205	163	81
XI. VRNARSTVO CELJE					
	5. 12.	Benčina Jože, del.	97	88	78
	1978	Žuntar Milka, nam.	97	88	79
II. DS SKUPNE SLUŽBE SOZD					
	15. 12.	Jeriček Zlatko, del.	92	87	80
	1978	Četina Marija, nam.	92	87	82

V delavski svet SOZD Hmezad Žalec je vključenih 32 delegatov in 32 namestnikov.

Spremeniti obnašanje

širjene reprodukcije, od katere so odvisne tudi razmere in rezultati njihovega dela.

»Pri tem ne gre — kot je rekel tovariš Tito na osmem kongresu sindikatov — za slabost sistema, čeprav ga je vselej mogoče in potrebno izboljševati, marveč za delovanje mimo sistema, za nespoštovanje sistemskih rešitev in dogovorjenih stališč, za neodgovornosti na raznih ravneh, ponekod pa tudi za svojevrsno izpodkopavanje tistega, kar smo sprejeli.« Gre torej za subjektivne slabosti, za nespoštovanje dogovorjenega v posameznih kolektivih, samoupravnih in družbenih organih — za obnašanje, ki ga je potrebno odločno spremeniti.

Milijonska zveza komunistov se je seznanila s kritično analizo družbenoekonomskega in političnega položaja v državi, ki je rezultat usklajenih stališč in ocen predsedstva CK ZKJ. To ni informacija zaradi spoznavanja, marveč je njen cilj organizirati akcijo celotne zveze komunistov, brez katere ni mogoče ustaviti večletni, zelo nevarni trend potrošnje presegajo realne okvire in možnosti našega gospodarstva. Porast splošne in skupne porabe, tako imenovana investiciomanija, povečanje osebnih dohodkov neodvisno od ustvarjenega dohodka, nerealna rast cen, inflacija, poskusi vsiljevanja parcialnih in lokalističnih interesov, čezmerno zadolževanje, pojavi zapiranja tržišča, nezadostna angažiranost za povečevanje izvoza ob hkratnem čezmernem uvozu — kar vse bolj ali manj izhaja iz temeljne orientacije, da trošimo več kot imamo — vse to govori o zapletenosti in težavah, s katerimi se bodo srečevale organizacije in vodstva zveze komunistov v boju za uresničevanje družbenoekonomske stabilizacije v letošnjem in naslednjih letih.

Ne uporabljamo kar tako besede boj, saj gre za spreminjanje pojmovanj in navad, ki so nastajale dolga leta in jih ne bo tako lahko odpraviti. Zoževanje fronte investicij in porabe sploh, prinaša nevarnost zunaj samoupravnega, administrativnega reševanja — na videz preprostejšega, učinkovitejšega in lažjega. Opravičena je tudi bojazen, da se bo celotna akcija razblinila v vodah formalizma in verbalizma kot preizkušane metode za birokratsko izigravanje sprejetih stališč. Nekateri sestanki vodstev, na katerih so se ljudje medsebojno prepričevali o tistem, kar je že tako jasno, dodajali nove argumente in poudarjali svojo podporo, razšli pa so se brez slehernega plana za akcijo, prav tako opozarjajo na nevarnost, da se odgovornost prenese na druge — vse do osnovne organizacije.

Izkušnje iz vsakdanje politične prakse nas učijo, da zna tehnokracija iskati krivca povsod drugje, le v svojem obnašanju ne, in da brez težav potegne za seboj delavce, ko zavrača odgovornost osnovnih organizacij za posamezne probleme. Odgovornost se na ta način seli iz baze in tava brez možnosti, da bi jo sprejel kdo drugi. Komunistom pa je jasno, da se mora odgovornost za pridobivanje in delitev dohodka začeti tam, kjer se tudi ustvarja. Ne kot alibi za tiste, ki si zunaj temeljnih organizacij združenega dela prisvajajo del dohodka mimo delavcev, marveč kot pravica, da se boj za spreminjanje takšnega obnašanja začne v samih družbenoekonomske temeljih družbe in razširi na vse družbene strukture.

Zaradi tega zahteva predsedstvo CK ZKJ, »da se določijo konkretni programi idejnopolitične aktivnosti in nalog pri uresničevanju politike ekonomske stabilizacije v 1979. letu, kakor tudi za daljše obdobje, in da se v tem smislu storijo vsi nujno potrebni ukrepi ter sprožijo širše družbene akcije«, zadeva enako vse organizacije in vsa vodstva. Sodeč po prvih rezultatih in v prepričanju, da bodo v zvezi komunistov dogovorjene naloge dosledno uresničene, smo pred veliko reformo obnašanja ne samo komunistov, marveč vseh socialističnih sil v naši družbi, v skladu z ustavo in sklepi enajstega kongresa ZKJ.

Podpis samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Hmezad

V skladu s programom samoupravne preobrazbe DO HMEZAD in na podlagi opravljenih referendumov o sprejemu samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD HMEZAD in statuta je bil 28. decembra 1978 podpis omenjenega sporazuma v Hotelu Prebold v Preboldu.

Po podpisu predstavnikov organizacij, da pristopajo v SOZD Hmezad, je v. d. glavnega direktorja dipl. inž. Zvone Pelikan kratko in jedrnatno govoril o pomenu nove organizacije in delu

Samoupravni sporazum o združitvi v SOZD HMEZAD so podpisali vršilci dolžnosti direktorjev novoustanovljenih DO in predsedniki delavskih svetov DO. K podpisu nista prišli le KZ Celje in KZ Savinjska dolina, kjer bodo referendumu šele koncem januarja. Kot prva pristopna članica v SOZD HMEZAD bo sporazum podpisala KZ »Drava« iz Vuzenice, h kateri se je priključila tudi naša dosedanja TOZD Kmetijstvo Radlje. Sklep o pristopu oziroma sprejemu samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD HMEZAD so sprejeli na referendumu 26. 12. 1978.

Tovariš Zvone Pelikan, v. d. glavnega direktorja, se je ob tej priložnosti zahvalil predsedniku in tajniku komisije za uresničevanje zakona o združenem delu, kot tudi vsem ostalim delavcem, ki so kakor koli sodelovali pri uresničevanju akcijskega programa samoupravne preobrazbe DO Hmezad in pripomogli, da smo preobrazbo izvedli skoraj v postavljenem roku; izjema je le Kooperacija.

V nadaljevanju je dejal, da je Hmezad od ustanovitve leta 1961 pa do danes do-

segel velik napredek. Na vseh področjih njegovega delovanja je bila prisotna vse skozi krepka rast, čeprav je delal v težkih pogojih, ker se kmetijstvu posveča premajhna pozornost in pomoč k naporom, da bi se hitreje povečevala proizvodnja hrane. Vsled vloženih naporov in doseženih rezultatov je trdno prepričan, da še je v danih pogojih naredilo veliko. Prepričan je tudi, da lahko novo ustanovljene DO dajo nov polet k še večjemu in hitrejšemu razvoju HMEZADA po izvršeni samoupravni preobrazbi. Delitev dela in razdelitev obveznosti mora dati določene uspehe, ki se bodo odražali v rezultatih poslovanja, saj je bil to tudi glavni namen in cilj prilagoditve samoupravne organiziranosti HMEZADA zakonu o združenem delu.

V poročilu komisije za uresničevanje zakona o združenem delu in o opravljenih nalogah, ki ga je podal predsednik komisije tovariš Ivan Poteko, je posebej poudaril, da se z organiziranjem novih enovitih DO in DO s TOZD, TZO in TOK ne sme razbiti skupnih interesov delavcev, ker je že javna razprava po kolektivnih pokazala izredno pripadnost delavcev k HMEZADU in zahteva, da se mora kontinuiteta HMEZADA nadaljevati. Po zaključenih razpravah in referendumih o sprejemu samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD HMEZAD lahko tudi ugotovimo, da je malokateri samoupravni akt doživel toliko sprememb in dopolnitev v času javne razprave kot prav ta sporazum, s katerim urejamo in bomo uresničevali naše

skupne in družbene interese in uzakonili takšno obliko združevanja dela in sredstev, v katero bo pot odprta vsem, ki v njej vidijo svoj interes. Javna razprava je tudi potrdila, da je takšen način oblikovanja samoupravnih aktov edino pravilen in tudi dokaz delavcev in kmetov, samoupravnih organov ter družbeno-političnih organizacij, da ne sprejemamo aktov zaradi aktov, temveč zaradi potreb razvoja samoupravnega sistema in združevanja dela v našem samoupravnem socialističnem sistemu.

S podpisom samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD HMEZAD in sprejemom statuta SOZD je zaključena tudi druga faza samoupravne preobrazbe, vendar nas čaka še velika naloga na področju oblikovanja vseh potrebnih samoupravnih splošnih aktov tako na nivoju SOZD kot na nivoju DO, TOZD, TZO in TOK.

Posebne napore bo potrebno vlagati v uresničevanje ciljev združitve, za katere smo se dogovorili in jih uzakonili s sprejemom in podpisom samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD.

J. O.

Osemindvajsetega decembra lani je bil v hotelu Prebold slavnostno podpisan samoupravni sporazum o združitvi v SOZD Hmezad

TAKO IZVAJAMO SREDNJEROČNI PLAN RAZVOJA

V Hmezadu kot delovni organizaciji smo v letu 1976 sprejeli samoupravni sporazum o temeljnih plana razvoja za srednjeročno obdobje 1976—1980. Na osnovi omenjenega sporazuma je bil izdelan skupni srednjeročni program razvoja Hmezada. Oba planska dokumenta nas zavvezujeta za izpeljavo pomembnih proizvodnih in razvojnih nalog.

S samoupravno preobrazbo Hmezada v sestavljeno organizacijo združenega dela smo se v samoupravnem sporazumu o združitvi dogovorili, da obstojajo sprejeti samoupravni akti s področja planiranja za tekoče srednjeročno obdobje in so obveznosti tudi za novo nastale delovne oziroma temeljne organizacije združenega dela.

Ta dogovorjena obveza nedvomno zahteva, da se v vseh organizacijah resno poglobimo in analiziramo obstoječo razvojno problematiko, to še predvsem zato, ker so širša družbena skupnost in družbenopolitične organizacije pričele družbeno akcijo, ki naj skuša ugotoviti, kje smo z izvedbo razvojnih programov, in ugotoviti vzroke, zakaj se postavljene naloge ne izvajajo v celoti.

Tudi v Hmezadu nismo uspeli realizirati vseh razvojnih nalog. Osnovni poudarek smo dali na reprodukcijske skupnosti, to je povezavam med osnovno proizvodnjo — predelavo in končno tudi prodajo naših proizvodov.

Na področju hmeljarstva predvidevamo, da bomo do leta 1980 pridelovali skoraj 3.100 ton hmelja. Že sedaj lahko trdimo, da teh količin ne bomo dosegli. Vzrokov je več. Vendar pa doseganje neprimerne cene oziroma neugodnih ekonomskih pogojev ne bo glavni vzrok za nedoseganje. V družbeni proizvodnji smo sicer omejeni z zemljišči, prepočasi pa osvajamo rodnejše sorte. V kooperacijski proizvodnji je zemljišče še na razpolago, obnova pa napreduje počasi. Menimo, da smo z dosežanjo napačno politiko urejanja in zložbe zemljišč izločili veliko za hmeljarstvo primernih zemljišč. Pridelovanje hmelja na manjših razdrobljenih površinah pa ni več donosno.

Na mlečno-predelovalnem področju se raz-

vojnem programu približujemo le v prireji mleka. Ta je v letih 1976 in 1977 močnejše naraščala zaradi zboljšanih cenovnih odnosov, v veliki meri pa je povečanje rezultat pospeševalne akcije in večjih naložb v kmečki proizvodnji.

Na področju predelave mleka pa opazimo bistvena odstopanja tako od predelanih količin kot tudi asortimana proizvodnje. Premajhna zmogljivost mlekarn se bo rešila z izgradnjo novih (Celje, Šmarje, Ilirska Bistrica), vendar se njihova izvedba preveč premika k zadnjemu letu tekočega srednjeročnega obdobja.

Nesorazmerje cen in neustrezne družbene intervencije so vzrok največjemu neizpolnjevanju razvojnega programa v proizvodnji in predelavi mesa. Prireja govedi močno zaostaja kar v vseh TOZD, načrtovano farmo za pitanje prašičev pa bomo pričeli graditi v letu 1980. Zaradi premajhnih količin prireje mesa seveda niso v takšni meri opazne premajhne predelovalne zmogljivosti Mesnin, potrebno jih bo že v letošnjem letu povečati.

Sorazmerno ugodno se giblje razvoj na področju sadjarstva. V normalnih vremenskih pogojih bomo dosegli načrtovanih 6.000 ton sadja, za kar so tudi zgrajene primerne zmogljivosti hladilnic.

Vendar bo pa potrebno že kmalu pričeti z rekonstrukcijo in obnovo nasadov, da bomo še naprej dosegali primerno proizvodnjo in visoko delovno storilnost.

Za oskrbo osnovne proizvodnje smo v tem srednjeročnem programu načrtovali izgradnjo nove tovarne krmil. Zgradili bomo le skladišče za žitarice, ne pa nove mešalnice. Sicer pa zaradi počasnega naraščanja reje rekonstruirana obstoječa mešalnica še pokriva vse potrebe.

Mnenja smo, da bo potrebno še v tem srednjeročnem planskem obdobju storiti vse, da bomo glavne dejavnosti razvili po postavljenem planu. To naj bo tudi prva in skupna naloga vseh v novi organizacijski obliki.

Ugodnejše izvajanje razvojnega programa pa dosegamo v dejavnostih Hmezada, ki repro-

dukcijsko niso v toliki meri med sabo pove-zane.

Gostinska dejavnost izpolnjuje svoje cilje na vseh področjih razen na področju prehrane med delom.

Proizvodnja vrtnarstva in cvetličarstva normalno narašča, glavni poudarek razvoju pa je predviden za leto 1980.

Strojna in storitvena dejavnost je do letošnjega leta izpolnjevala razvojne naloge, teže pa postaja v preostalih dveh letih planskega obdobja, vendar menimo, da bo program vseeno realiziran.

Razvojni program bo realiziran v večini temeljnih organizacij, ki se ukvarjajo s trgovsko dejavnostjo. Če hočemo, da bo program v celoti izveden, moramo takoj pristopiti k izpeljavi predvidene delitve dela tudi na področju oskrbe in prodaje, kar je glavna razvojna naloga.

Investicijske naložbe za izvedbo programa bodo večje od načrtovanih zaradi precejšnje rasti cen v obdobju zadnjih let. Ugotavljamo, da struktura investicijskih sredstev močno odstopa od predvidene, in sicer v tem, da je delež lastnih sredstev pri naložbah vedno manjši.

Ugodno se gibljejo naložbe v kmečko proizvodnjo, zato so doseženi tudi dobri proizvodni rezultati.

Primerjava vrednostnih pokazateljev je zelo težka, saj so cene močno zameglile realno povečanje našega poslovanja. V programu smo si zapisali, da bomo dosegli 6,9% realno naraščanje družbenega proizvoda. Ocenjujemo, da tega ne dosegamo v vseh temeljnih organizacijah, čeprav je nominalna rast znatno nad načrtovano.

Bežen pregled izvajanja srednjeročnega plana nas opozarja, da njegova izvedba še zdaleč ne bo lahka. Najprej bomo morali vsi delavci na zborih preanalizirati vzroke odstopanja, nato pa pričeti z izvajanjem. Pa ne le v delu strokovnih in vodilnih delavcev, vsi smo odgovorni za izvedbo sprejetih samoupravno dogovorjenih nalog.

C. J.

KZ »SAVINJSKA DOLINA«

REALIZACIJA PROIZVODNJE HMELJA ZA LETO 1978

	Površina ha		Skupaj ha	Pridelek kg na ha	Skupaj kg	Oddane količine v kg in %				Priznane količine po toči kg	Skupaj pridelek kg	Stari nasadi pridelek s točo kg	Plan kg	Ind. R : P
	stari nasadi	prvolet. nasadi				I. vrsta	II. vrsta	III. vrsta	IV. vrsta					
Braslovče	84,67	6,17	90,84	1.620	137.183	125.448 91,45 %	11.735 8,55 %			147	137.330	1.622	128.606	107
Celje	11,13	—	11,13	1.301	14.484	11.429 78,91 %	2.733 18,87 %	322 2,22 %			14.484	1.301	15.708	92
Gotovlje	71,50	4,47	75,97	1.575	112.676	97.542 86,57 %	14.857 13,19 %	277 0,25 %		13.692	126.368	1.767	114.114	111
Petrovče	100,18	7,08	107,26	1.568	157.114	140.930 89,70 %	15.914 10,13 %	270 0,17 %		2.304	159.418	1.591	152.170	105
Polzela	70,58	5,15	75,73	1.436	101.811	93.664 92,0 %	8.127 7,98 %	20 0,02 %		1.566	103.377	1.465	113.605	91
Prebold	39,79	3,00	42,79	1.559	62.033	52.781 85,09 %	9.221 14,86 %	31 0,05 %			62.033	1.559	66.670	93
Sempeter	71,01	4,86	75,87	1.684	119.621	112.980 94,45 %	6.571 5,49 %	70 0,06 %		1.307	120.928	1.702	102.995	117
Tabor	38,21	2,55	40,76	1.410	53.858	50.474 93,72 %	3.322 6,17 %	62 0,12 %			53.858	1.410	66.460	81
Trnava	88,97	3,61	92,58	1.705	151.660	134.336 88,58 %	17.287 11,4 %	37 0,02 %		4.248	155.908	1.752	140.393	111
Vojnik	11,48	—	11,48	1.266	14.534	13.287 91,42 %	1.247 8,58 %				14.534	1.266	18.718	78
Vransko	33,34	3,31	36,65	1.239	41.322	36.632 88,65 %	4.668 11,30 %	22 0,05 %			41.322	1.239	50.794	81
Skupaj	620,86	40,20	661,06	1.556	966.296	869.503 90 %	95.682 9,9 %	1.111 0,1 %		23.264	989.560	1.594	970.233	102

Vpliv novih stopenj prispevkov iz OD na velikost naših zaslužkov

S 1. januarjem 1979 so se stopnje prispevkov iz OD zopet spremenile. Spremembo stopenj sta uzakonila Uradna lista SRS št. 27 od 12. 12. 1978 in št. 30 z dne 29. 12. 1978.

Sprememba stopenj prispevkov je za vsakega delavca zelo pomembna. Ker je uzakonjen princip, da je OD delavca bruto OD, od katerega mora plačati prispevke za dejavnost raznih samoupravnih interesnih skupnosti, je velikost izplačanih OD v nepo-

sredni odvisnosti od velikosti stopenj prispevkov.

Oglejmo si v spodnjih dveh preglednicah, koliko odstotkov bomo morali od našega bruto zaslužka plačati posameznim samoupravnim interesnim skupnostim. Prva preglednica (Tabela A) prikazuje domicilne prispevke in davke, to je prispevke in davke glede na občino bivanja, druga (Tabela B) pa sedežne, torej prispevki glede na občino, kjer delavec dela.

Tabela A — DOMICILNI PRISPEVKI (v % od bruto OD):

OBČINA	Republiški davek	Občinski davek	Otroško varstvo	Osnovno izobraževanje	Za kulturo	Za telesno kulturo	Za socialno skrbstvo	NOVE STOPNJE SKUPAJ	STARE STOPNJE SKUPAJ	RAZLIKA
Celje	1,00	0,50	1,29	5,40	1,51	0,63	0,88	11,21	11,09	+ 0,12
Žalec	1,00	0,50	1,62	5,80	1,06	0,66	0,81	11,45	8,97	+ 2,48
Šmarje	1,00	0,50	0,96	6,11	0,78	0,24	1,52	11,11	9,90	+ 1,21
Radlje	1,00	0,50	1,00	5,39	1,31	0,69	0,93	11,48	10,51	+ 0,97
Ilirska Bistrica	1,00	0,50	1,43	6,76	0,80	0,32	1,33	12,14	9,45	+ 2,69
Šentjur	1,00	0,50	0,80	5,72	0,86	0,33	1,42	10,63	10,09	+ 0,54
Laško	1,00	0,50	0,80	5,63	0,80	0,38	0,81	9,92	9,28	+ 0,64
Slovenske Konjice	1,00	0,50	0,99	7,39	0,78	0,32	0,96	11,94	10,80	+ 1,14
Mozirje	1,00	0,50	0,70	5,76	0,86	0,36	1,21	10,39	11,06	- 0,67
Velenje	1,00	0,50	1,50	6,27	1,40	0,91	0,63	12,21	12,52	- 0,31
Tolmin	1,00	0,50	1,21	5,68	1,11	0,33	1,85	11,68	9,42	+ 2,26
Hrastnik	1,00	0,50	0,74	5,37	1,44	0,61	0,97	10,63	8,17	+ 2,46
Zagorje	1,00	0,50	1,10	6,20	0,95	0,46	1,02	11,23	11,52	- 0,29
Trbovlje	1,00	0,50	1,05	5,22	1,18	0,61	1,02	10,58	7,29	+ 3,29
Ljubljana	1,00	0,50	1,28	4,54	1,21	0,54	0,69	9,76	9,64	+ 0,12

Tabela B — SEDEŽNI PRISPEVKI (v % od bruto OD)

OBČINA	Za otroški dodatek	Za zdravstveno varstvo	Za invalidsko pokojninsko zavarovanje	NOVE STOPNJE SKUPAJ	STARE STOPNJE SKUPAJ	RAZLIKA
Celje	2,20	8,00	10,90	21,10	21,29	- 0,19
Žalec	2,20	8,34	10,90	21,44	20,90	+ 0,54
Šmarje	2,20	8,35	10,90	21,45	21,69	- 0,24
Radlje	2,20	7,84	10,90	20,94	21,26	- 0,32
Il. Bistrica	2,20	7,67	10,90	20,77	21,40	- 0,63
Laško	2,20	7,76	10,90	20,86	19,58	+ 1,28
Hrastnik	2,20	8,19	10,90	21,29	20,56	+ 0,73
Trbovlje	2,20	8,85	10,90	21,95	20,61	+ 1,34
Tolmin	2,20	8,10	10,90	21,20	20,80	+ 0,40

Skupne stopnje prispevkov in davkov iz OD dobi delavec tako, da sešteje prispevke svoje občine, kjer ima stalno bivališče (tabela A) in prispevke iz občine, kjer je zaposlen (tabela B).

Primer: Delavec s stalnim bivališčem v Celju, zaposlen pa je v Žalcu, mora plačati kot prispevke in davke 32,53 % od svojih bruto OD (= 11,21 + 21,44), doslej 31,99 %. Delavec iz občine Žalec, ki je tudi zaposlen v občini Žalec, pa bo plačeval po novem kot prispevke in davke 32,89 % od svojih bruto OD (= 11,45 + 21,44), doslej 29,87 %.

Navedene stopnje pa veljajo samo za redno delovno razmerje. Pripravniki plačajo vse prispevke, ne plačajo pa republiškega in občinskega davka iz OD.

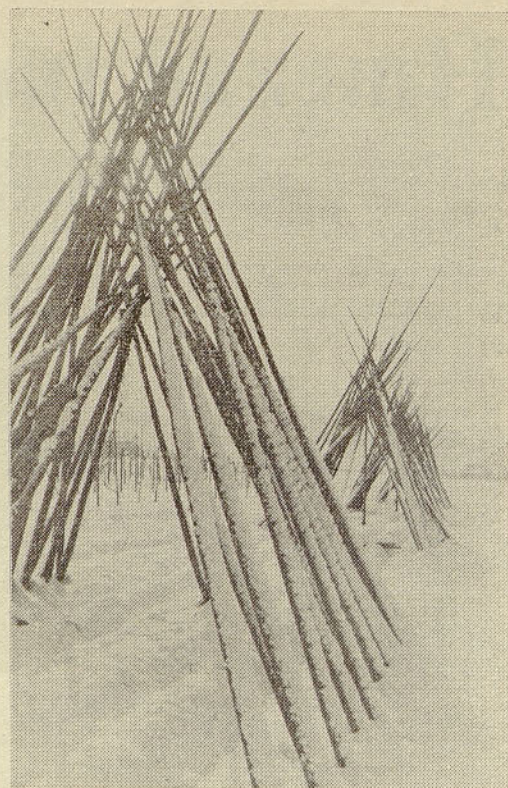
Upokojenci in delavci z manj kot polovico rednega delovnega časa ne plačajo sedežnih prispevkov, pač pa plačajo vse domicilne prispevke (tabela A), poleg tega pa

še 24,19 % republiškega davka iz OD.

Iz OD za dopolnilno (nadurno) delo je treba plačati vse domicilne prispevke (tabela A), prispevek za zdravstveno varstvo iz tabele B, poleg tega pa še 18,33 % republiškega davka iz OD.

Takšne so torej nove stopnje prispevkov iz OD. Vidimo, da bomo v večini primerov plačevali višje prispevke kot doslej. Sprememba pri neto OD pa bo še večja, saj pomeni 1 % zvišanja stopenj prispevkov približno 1,4 odstotno znižanje neto OD pri enakih bruto osebnih dohodkih in obratno. Delavci, ki stanujejo v občini Žalec in delajo v občini Žalec, bodo imeli pri enakih bruto OD kar za 4,3 % nižje neto OD. Vse to pa je skladno s sklepi, ki so jih delavci sprejeli v javni razpravi o dodatkih k srednjeročnim planom samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1979 in 1980.

T. G.

Vedno redkejša idila v hmeljiščih

Tabla na vogalu pri železniški postaji je odveč. Prvi korak k odstranitvi: odtrgali so puščico

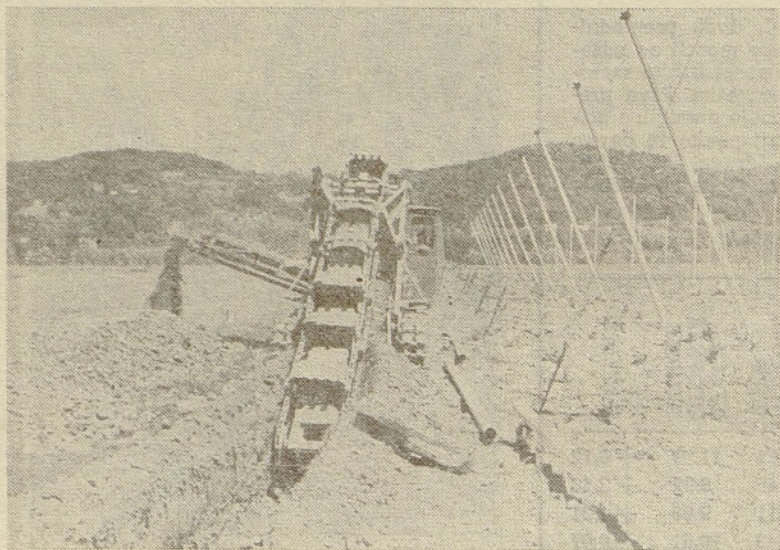
NESREČA NA GOLTEH

V nedeljo, 14. januarja okrog 18.40 se je odtrgala na gondolski nihalki nosilna vrv in trije v razbiti gondoli so se poškodovali. Iz gondole, ki se je spuščala, se je srečno rešilo 26 prestrašenih potnikov.

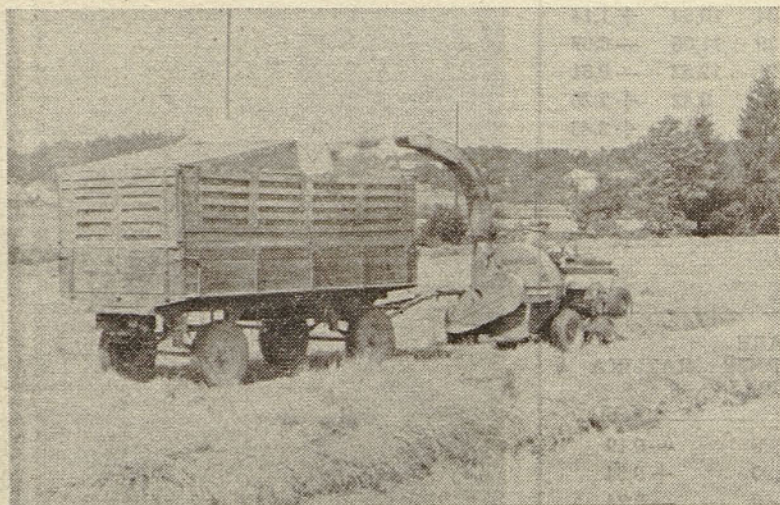
Vy

Hmezad ima že 15 let organizirano

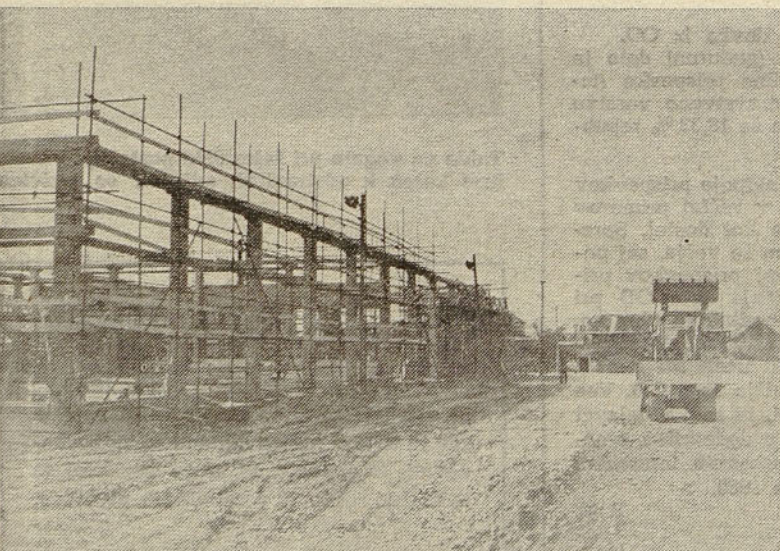
KK Žalec je v letu 1964 osnoval Razvojni sektor z namenom, da bi skrbel nekdo za nekatere razvojne naloge in tekoče investicijsko vlaganje. Zaradi specifičnih nalog je bila lahko temu delu kos samo tako formirana skupina. Program je bil zelo obširen, saj so bile želje in ho-

Gradnja namakalnih sitemov je v okviru razvojno-investicijske službe po letu 1965 praktično stekla. Zgrajenih je bilo preko 400 ha naprav

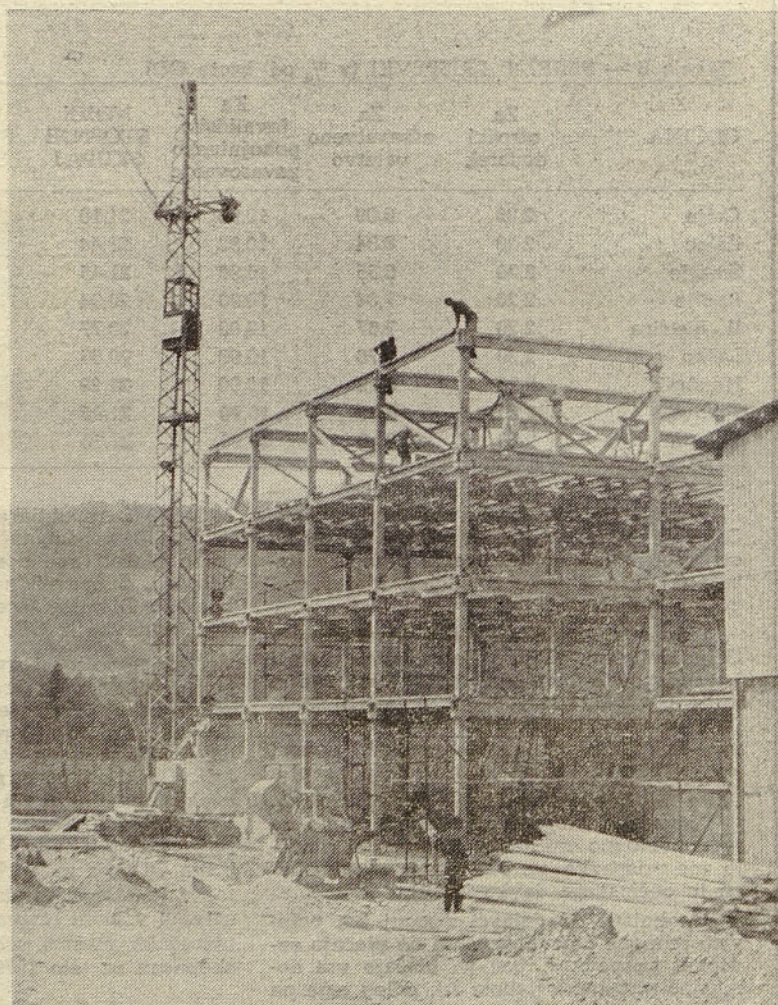

Sodobno spravilo osnovne krme je po letu 1964 dobilo pomembno mesto kot bistveni sestavni del živinoreje. Spraviti čim več hranilnih snovi, ki zrastejo na travniku in njivi, je bil osnovni moto vsega. Skonstruirane so bile prve dosuševalne naprave v Savinjski dolini, skompletirane so bile linije mehanizacije in postopki za spravilo. Organizirana so bila strokovna predavanja in pripravljene analize kvalitete krme in analize kaj pridelamo

Gradnja industrijskih objektov je bila tudi v investicijskem programu Hmezad: klavnica, hladilnica in še drugi

tenja novo ustanovljene delovne organizacije na področju pridelave in predelave hrane zelo velike. Združene so bile vse kmetijske sile Savinjske doline, polet in hotenja za ustvarjanje novega sta bila velika. Obdobju hitrega razvoja družbeno organiziranega kmetijstva je sledilo obdobje jačanja zasebne proizvodnje v kmetijstvu. Težnja obeh je bila močno investicijsko vlaganje. Teža vlaganj je bila sicer ozko usmerjena predvsem v proizvodnjo hmelja, delno v živinorejo in sadjarstvo. Mesna industrija pa je od predelave dobila prednost. Vse ostale dejavnosti so v času pridobivale na veljavi, ker so se v toku časa vzporedno razvijale. Formirana služba za razvojno-investicijske naloge je bila v primerjavi z obsežnostjo nalog številčno šibka. Ta služba se je takrat ukvarjala z vprašanji priprave investicij (projektna dokumentacija, ekonomski programi investicij) z izvajanjem investicij (zbiranje izvajalcev, nadzor nad izvajanjem, obračunavanje investicij in vse ostalo) in s predajo investicij v proizvodnjo. Razvojno-investicijska služba je takrat začela tudi z nekaterimi osnovnimi nalogami kot je sodobno spravilo osnovne krme, namakanje, investicijski objekti v živinoreji, hladilnice za sadije, adaptacije in novogradnje v zasebnem kmetijstvu in še nekatere naloge. To so bile naloge, ki jih je takratna služba pri KK Žalec začela razvijati od osnove. Da so bile naloge v bistvu pravilno osnovane, se vidi z nadaljnega širjenja teh idej in prenašanja izkušenj tudi na druga področja. Dejavnost razvojno-investicijske dejavnosti je segla tudi na področje izobraževanja proizvajalcev. Pripravljeno je bilo precej dokumentacije, napisanih več separatov in posnetih nekaj filmov, ki so obravnavali sodobnejši način proizvodnje. Danes z zadovoljstvom ugotavljamo, da se takrat začete ideje razvijajo in imajo marsikje osnovo za današnji nadaljnji razvoj. Mogoče je za nekatere ideje premalo zagnanosti — škoda. Tudi agresivnost do novega je popustila ali pa ni programirana. Mislimo, da je osnivanje takšne službe svojo upravičenost že večkrat dokazala, sicer ne bi ostala v bistvu takšna kakršna je bila osnovana, razen, da se od prve reorganizacije podjetja ne ukvarja več z direktnimi razvojnimi nalogami. Ta vprašanja so dobivala z različnimi reorganizacijami različno težo in potrebo. Po prvi reorganizaciji Kmetijskega kombinata Žalec je ta služba dobila naziv investicijski oddelek, kakršno ime ima še danes. Kontinuiteta po vprašanju priprav, izvajanja in obračunavanja investicij je ostala in je še danes takšna. Na osnovi predpisov, želja po redu in izkušnjah, so nastali interni predpisi, ki urejajo dejavnost vseh, ki so imeli opravka z investicijami. Predpisi, o katerih je bilo v okviru vseh koristnikov in organizatorjev investicij dogovorjeno in porazdeljeno delo, so dobri. Napisani in sprejeti so z željo, da bi čimbolje izvedli investicije in da bi investitor združeno

Montažno hmeljsko skladišče je bila prva dokaj drzna rešitev kmetijskega objekta, ki je imela dobre lastnosti, da je bila cena nizka in čas gradnje izredno kratek

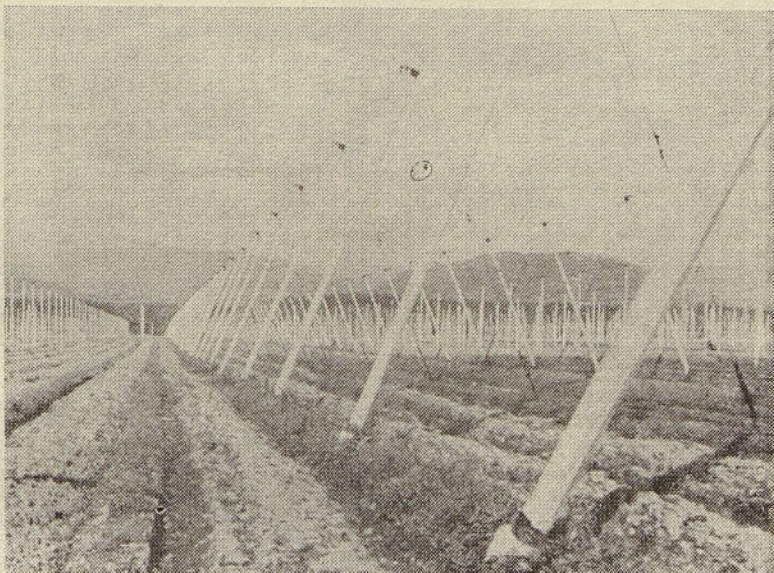
investicijsko dejavnost

delo — imel čim hitrejši koristi od investicije. Dosledno izvajanje dogovorjenih predpisov o izvajanju investicij in obstoj investicijskega oddelka imata smisel, če združeno delo koristi oboje. V glavnem je to bilo, razen pri eni od velikih investicij tega ni bilo!

Analize in razprave koristnikov uslug investicijskega oddelka so tudi pri novi reorganizaciji pokazale, da je ta služba v taki obliki potrebna. Kakor že rečeno, sprememb pri tej službi pri izvajanju investicij od ustanovitve ni bilo. V teh petnajstih letih obstoja je bilo opravljenih preko 180 večjih in manjših investicij. Povedati je treba, da je ta služba v glavnem dobro opravila svoje zaupane ji naloge, prav zaradi tega, ker se je s svojimi uslugami prilagodila potrebam. Delo je bilo prepleteno z drobno projektantsko aktivnostjo, ki je za takšno dejavnost, kot jo ima Hmežad, zelo pisana in mogoče zaradi tega tudi zahtevnejša. Na tem področju se mogoče niti ne zavedamo vrednosti tega dela, ki ga včasih niti ne moremo naročiti kje drugje, ali pa bi bila cena bistveno drugačna kot smo vajeni. Da se to med uporabniki — združenim delom ne ve bolj podrobno, smo verjetno delno krivi tudi sami. Zadovoljni smo že s tem, da nam uspe opraviti delo. Večina dela pa je opravljena v obliki priprav in izvajanja investicij.

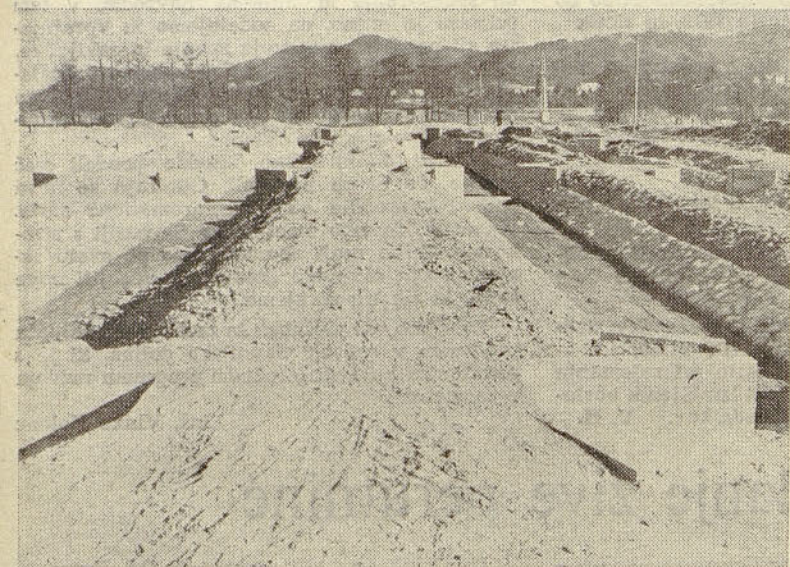
Ustanovitelj te službe je vedel, kaj pomeni, če je takšna služba pri roki, to je, če je v sklopu združenega dela. Tako je pri roki, lahko jo programira po svojih potrebah in cenejša je. Vse te ugodnosti so prisotne, naj v ilustracijo povemo, da je Hmežad opravil vso organizacijo okrog investicij za okrog 45 % ceneje, kakor sicer, če bi se posluževal specializiranih organizacij za takšno dejavnost. Pri tem ne računamo, da bi bila za združeno delo, za vodilne tovariše to dodatna obremenitev in manjši efekt pri redni aktivnosti, ki jo imajo vsak dan. Torej, če gledamo tako, je ta cena še manjša in razlika do tržišča, ki nudi te vrste uslug, še večja. Cena dela investicijskega oddelka je dolga leta, za vsako delo znana. Na osnovi individualne evidence, se mesečno zaračunava opravljeno delo koristnikom. To je zelo dobra osnova za izpeljavo nagrajevanja delavcev, ki ga bo treba še dopolniti in osvoboditi komparativnih gledanj, ki niso zdrava, so pa prisotna.

B. Skalin

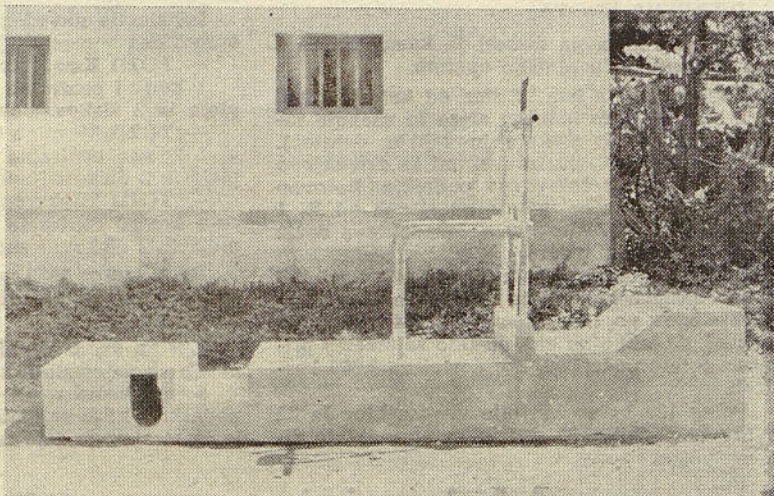

Betonskih hmeljskih žičnic je bilo zgrajenih precej

VSE FOTOGRAFIJE K TEMU SESTAVKU POSNEL
DIPL. INŽ. BORIS SKALIN.

Gradnja ribogojnice je bila sicer ena od manjših investicij, vendar v tem prostoru nekaj novega in zaradi tega malo težje izvedljiva

Model govejega stojišča omenjamo zato, ker naj bi bil nekakšen simbol spremembe gledanja na živinorejo v zasebni lasti v Savinjski dolini. Že v letu 1964, mogoče celo malo na tihem, smo začeli delati na problemih urejanja in gradnje kmečkih hlevov. Takrat je bila ta dejavnost družbene organizacije nekaj novega. Bili smo prvi v Sloveniji. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da so naše izkušnje kopirali

Od zajemalnega stroja do velikega inteligenčnega terminala

V letošnjem letu smo v Hmežad dobili zajemalne stroje MDS 21/20. Ti stroji so zadnji dosežki računalniške tehnike na področju za zajemanje podatkov. Zajemalni stroji MDS 21 so zasnovani na takem konceptu, da se lahko njihova konfiguracija modularno povečuje od stroja za zajemanje podatkov do velikega inteligenčnega terminala, kar daje možnosti za kasnejšo distribuirano obdelavo podatkov v Hmežadu.

Za ilustracijo, kakšne so možnosti razširitve MDS sistema 21/20 navajamo njegovo minimalno in maksimalno konfiguracijo.

Minimalna konfiguracija obsega:
centralno enoto z

- eno tastaturo
- enim displejem
- eno disketno enoto.

Maksimalna konfiguracija pa lahko ima:
centralno enoto s

- 4 tastaturami

- 4 displeje
- 4 disketne enote
- 1 komad devetkanalne magnetne tračne enote
- 1 komad diskovne enote kapacitete do 20 MB
- 1 komad tiskalnik s kapaciteto
 - 150 znakov v sekundi
 - 90 do 240 vrstic v minuti
 - 230 do 340 vrstic v minuti ali
 - 600 vrstic v minuti
- 1 komad komunikacijski adapter za prenos podatkov preko PTT linij.

SOFTWARE

Pri minimalni konfiguraciji sistema se uporablja FDEP (formatizirani data entry program). S pomočjo FDER je možno opravljati naslednje funkcije:

- vpis podatkov preko tastature
- verifikiranje podatkov

- iskanje podatkov in njihovo ažuriranje
- definiranje posameznih nalog (JOB)
- pomožni program za delo z disketo.

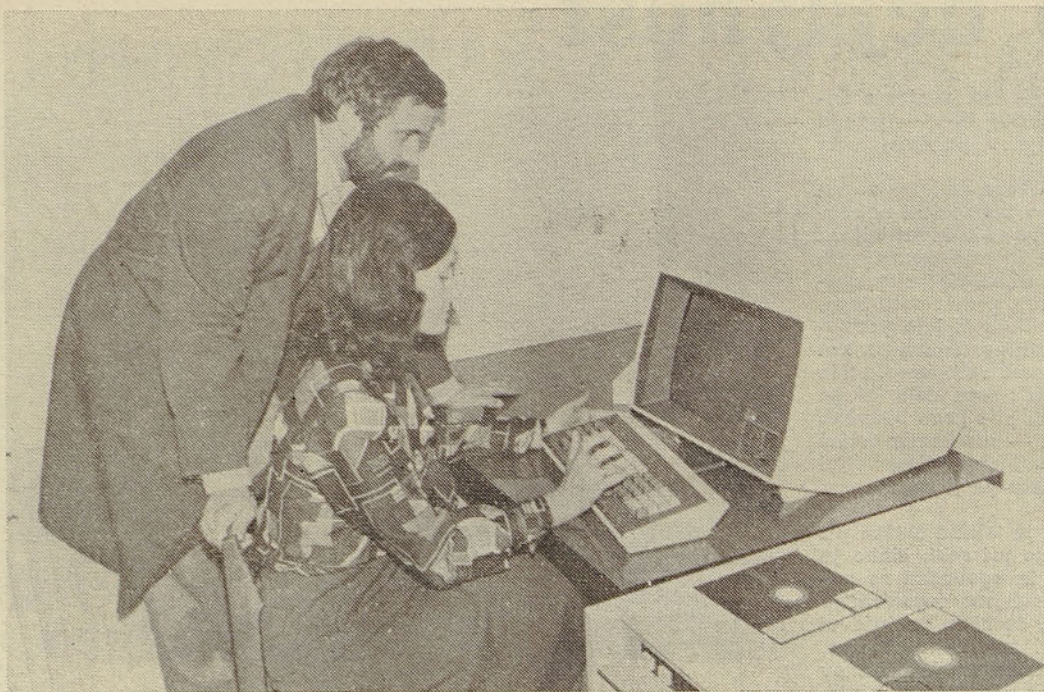
Razširjeno konfiguracijo z različnimi perifernimi enotami softversko pokriva programski jezik MOBOIL. Navedeni programski jezik omogoča poleg ostalih operacij še naslednje:

- prestavljanje podatkov
- vključuje množenje in deljenje
- pogojne programske znake
- edit funkcije
- vključevanje in klicanje subrutin
- I/O makro inštrukcije.

CENTRALNA ENOTA SISTEMA MDS 21

Centralna enota je zgrajena v sodobni MOS komponenti v LSI tehniki. Kapaciteto centralne enote je možno pri sistemu 21 povečati do 64 KB. S povečavo spomina sistema 21/20 na 64 KB dobimo sistem 21/40, ki lahko opravlja funkcije inteligenčnega terminala.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Marija Grušovnik in Vojko Žagar v računalniškem centru pripravljata programe za zajemanje podatkov na novih zajemalnih MDS strojih

DISKETNA ENOTA

Format zapisa na disketi je kompatibilen z vso tovrstno računalniško opremo.

Vsaka disketa ima 77 stez od katerih steza št. 0 služi za vpis indeksa steze in vsebuje tudi labele (labele diskete in labele datotek). Stezi št. 75 in 76 sta rezervirani za zamenjavo defektnih stez z delovnega področja. Delovno področje diskete se nahaja na stezah od št. 1 do 73. Steza št. 74 je prosta, kar zahteva Basic data Exchange standard.

Steze so razdeljene na 26 sektorjev po 128 bytov. Skupna kapaciteta diskete je $73 \times 26 = 1.898$ slogov po 128 bytov = 242.944 bytov. To pomeni, da lahko na eno disketo zajamemo približno toliko podatkov, kot doslej na 2.000 karticah.

Poleg 128 bytov vsebuje vsak sektor še 22 bytov za podatke, ki služijo za upravljanje di-

skete (adresiranje, sinhroniziranje, diagnostika in podobno).

Inštalacija navedenih strojev MDS 21/20 bo opravljena v mesecu januarju 1979, in sicer:

- TOZD Kmetijstvo Žalec
1 komad centralna enota, 2 tastaturi, 2 displeja in 2 diskovni enoti
- TOZD Mesnine Celje
1 komad centralna enota, 2 tastaturi, 2 displeja in 2 diskovni enoti
- TOZD Mlekarna Celje
1 komad centralna enota, 2 tastaturi, 2 displeja in 2 diskovni enoti.

Do 1. marca 1979 naj bi se operaterji na obstoječih zajemalnih strojih usposobili za delo na novih strojih.

Z istim dnem naj bi v celoti tudi steklo delo na novih zajemalnih strojih MDS 21/20.

S tem bomo rešili ozko grlo pri zajemanju podatkov, ki je nastalo zaradi izrabljenih obstoječih strojev za zajemanje podatkov. V. H.

Hmeljarji v zimskem času

V zimskem času moramo poskrbeti, da bomo razpoložljivi čas izkoristili čimbolje. Pozimi smo hmeljarji delno oproščeni od fizičnega dela, vendar pa skrbimo za primerne zaloge repromateriala, planiramo kako bomo čimbolj strokovno pristopili k proizvodnji, ko bo za to čas. V tej veliki časovni stiski, ko naj bi posejalec opravil čimveč, je še važnejša priprava dela ob upoštevanju vseh novosti v tehnologiji in proizvodnji.

Zimski čas moramo nameniti tudi lastnemu izpopolnjevanju. Le na tak način bomo sposobni pridelati čimveč.

Poslovna skupnost sprejme vsako leto program dela in raziskav Inštituta za hmeljarstvo v Žalcu. Tako sprejeti in potrjeni program pa delno financiramo hmeljarji Slovenije. Menimo, da je pravilno in nujno, da o realizaciji programa in o opravljenem strokovnem delu na Inštitutu za hmeljarstvo ti strokovni delavci direktno poročajo našim hmeljarjem v zimskem času na zato organiziranih seminarjih po ZE.

Poleg teh seminarjev bo organiziran še seminar v drugi polovici februarja v Žalcu za vse strokovne delavce, ki delajo v hmeljarski proizvodnji ali jo pospešujejo. Praksa je pokazala, da je organizacija teh seminarjev nujna in potrebna, saj se na njih velikokrat razčistijo določene proizvodne, organizacijske in tehnološke osnove.

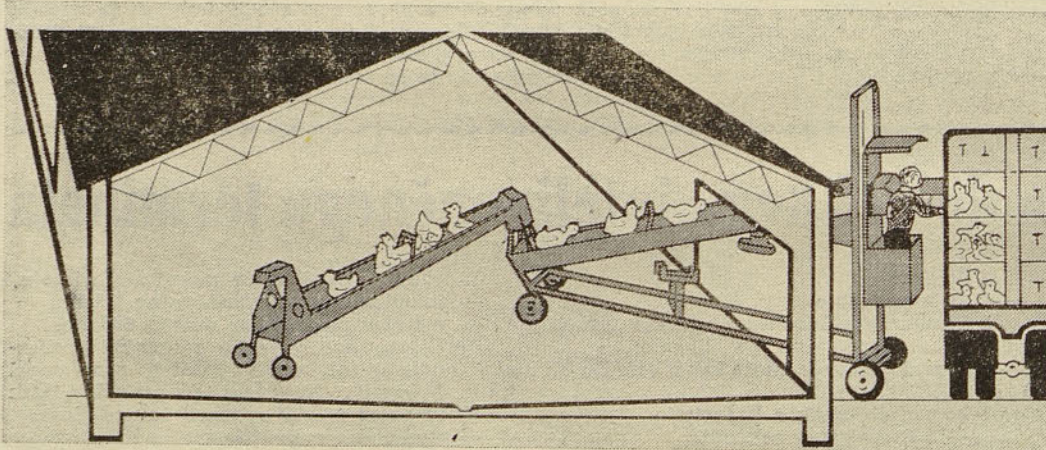
Uspešnost, pomembnost, organiziranost predavanj, tečajev ali seminarjev pa je odvisna od sodelovanja in interesa navzočih. V tem primeru je nujno, da sodelujemo in vprašujemo ali posredujemo svoje znanje in zaključke, ki jih ugotovimo pri delu. S tem bomo vzpostavili direktno menjavo mnenj in stališč. Imamo pa dolžnost, da se za nas organiziranih seminarjev zagotovo udeležimo.

Menim, da bi lahko ugodno prodali več hmelja, če bi ga pridelali. Odpirajo se nova področja prodaje za naše aromatične sorte. Važno je, da smo hmeljarji v Sloveniji s strokovno službo znali obdržati našo po svetu cenjeno sorto savinjski golding in vzgojiti nove sorte, ki jih trg sprejema.

Poiščimo vse možnosti in razširimo hmeljišča predvsem v zadrugi Savinjska dolina, ki je s površinami po srednjeročnem programu razvoja v zaostanku.

inž. Vinko Kolenc

Mehanizirano nakladanje žive perutnine

Zaradi vedno večjega problema zaradi delovne sile pri nakladanju piščancev, smo na željo kooperantov skupaj s Kompasom pripravili potovanje v Francijo, kjer je bil v Pontivyju 9. 11. 1978 informacijski dan na temo »Mehanizirano nakladanje žive perutnine«. Organiziral ga je francoski inštitut za perutninarstvo iz Pariza. Za strokovno ekskurzijo se je prijavilo 16 udeležencev iz kooperacije in kooperantov in 5 udeležencev Perutnine Zalog.

Informacijski dan v Pontivyju je bil zelo dobro pripravljen. Dopoldne so nas predstavniki inštituta za perutninarstvo in zastopniki izdelovalcev strojev seznanili v besedi in sliki za-

stopniki (diapozitivi in filmi) z mehanizacijo za nakladanje žive perutnine. Opisali so nam svoje stroje, obrazložili njihovo delovanje in prednosti. Povedali so nam tudi cene teh strojev, odgovarjali pa so tudi na posamezna vprašanja, ki smo jih postavili poslušalci.

Nato je bil predviden čas za prikaz nakladanja perutnine s posameznimi stroji. Te demonstracije smo se udeležili vsi z zelo velikim zanimanjem. Vsem tistim, ki jih nakladanje žive perutnine zanima, bomo podrobnejšo informacijo o ceni in delovanju posameznih strojev objavili v eni izmed prihodnjih števil Hmeljarja.

Uvodoma smo bili seznanjeni (M. Fouré — predstavnik ITAVI), da je delovna sila v Franciji zelo draga. Delavec v Bretagni zahteva za pomoč pri nakladanju 20—25 Ffr/uro (1 frank = 4,50 din), v jugozahodnih predelih pa 30—35 Ffr/uro, v bližini Pariza pa do 100 Ffr/uro. Zaradi visokih stroškov nakladanja z večjim številom delavcev, se farmski rejci zelo zanimajo za strojno nalaganje — nakladanje piščancev. S stroji naj bi pospešili hitrost nakladanja, zmanjšali naj bi porabo ročnega dela. Seveda pa se od strojev zahteva, da so zasnovani tako, da se ne poveča delež poškodb pri perutnini v času nakladanja oz. transporta.

Vse stroje, ki smo si jih ogledali, bi lahko po načinu dela razdelili v tri sisteme:

1. trakovi za kurnike
2. trakovi za perutnino
3. viseči transporterji z obešalniki za perutnino.

Vsa ta mehanizacija je zelo draga in bi se dala izdelati tudi pri nas doma. Največ zanimanja je predstavljal tekoči trak za kurnike AVI-MONTE. Dolžina traku je 12,5 m, širina 1,60 m. Po valjčkih se pomikajo prazni kurniki od kornice v vzrejališču, po traku pa se vračajo polni kurniki. Ta način je zelo enostaven in v dolgih pitališčih se lahko postavi zaporedoma tudi dvojne ali več takih trakov. Menimo, da bi ga lahko zaradi enostavnosti naredili tudi doma. Prednost tega sistema je tudi v tem, da bi pri nas še naprej lahko uporabili iste kurnike in iste kamione.

Dr. Anton Vrabčič

Priprava zemlje za nova hmeljišča

Hmelj je intenzivna kultura, ki je poleg oskrbe tudi za tla in hranila zelo zahtevna. Racionalno pridelovanje hmelja in doseganje velikih pridelkov terja najboljše rastišča in vključevanje novih tehničnih oziroma agrotehničnih dosežkov — nove tehnologije, ki imajo poleg pozitivnih večkrat tudi nezaželjene posledice na tla in rastline.

Zaradi intenzivne obdelave in oskrbe hmeljišč ter večjega deleža strojnega dela, enostranskega gnojenja, namakanja, pomanjkanja organskih gnojil oziroma humusa v tleh, imamo v hmeljiščih večinoma tla s slabimi fizikalno-kemijskimi lastnostmi, ki ne omogočajo maksimalnih pridelkov. Problem slabih fizikalnih lastnosti tal v hmeljiščih je toliko večji, ker gre pri obnovi nasadov v večji meri za premeno, kot pa za vključevanje novih še zdravih, godnih površin.

Kadar snujemo hmeljišča na novo ali obnavljamo, je najprimernejši čas za izboljšanje fizikalno kemijskih in bioloških lastnosti tal, izvajanje melioracij — meliorativne obdelave zemlje, globokega oranja, podrahljavanja, založnega gnojenja, spravljanja hranil v spodnje plasti, apnenja, vnašanja večjih količin organske mase v tla, mikroelementov, in podobno. Običajno predstavlja pri regeneraciji tal največji problem sama zbitost zemlje, bodisi v rini ali pa nižje ležečih plasteh. Če zasadimo nov nasad na slabo strukturnih in zbitih tleh, kaj kmalu ugotovimo slabo propustnost, zadrževanje vode v območju korenin hmelja, slabo zračnost in v sušnem obdobju hitro izsuševanje plitvo prekoreninjenega sloja, kar zelo neugodno vpliva na rast in razvoj rastlin. Zastajanje vode in slaba zračnost tal in suša povzročata veliko motenj v prehrani rastlin v letih z preobilico ali pa premalo padavin, pa tudi velika nihanja pridelkov. Nasadi na takšnih tleh oziroma slabo strukturni zemlji se zaradi slabega razvoja rastlin, pojava talnih bolezni štora kot so peronospora, phitoptora in drugih, hitro izrodijo. Zaradi tega je nujno pri pripravi zemlje za nove nasade stremeti za tem, da z meliorativnimi, agrotehničnimi ukrepi odpravimo vse pomanjkljivosti iz preteklosti in da mlad nasad zasadimo na dobri, boljši osnovi.

Z izbiro tal oziroma pripravo zemlje za nova hmeljišča pričnemo že leto do dve pred sajenjem. Po pregledu stanja v tleh, profila tal in

analiziranjem fizikalno kemijskih lastnosti zemlje se odločimo za kolobar in druge agromeliorativne ukrepe.

Osnova pri pripravi zemlje za nove nasade je temeljito mehanično rahljanje tal, združeno z gnojenjem z organskimi in mineralnimi gnojili.

Če so tla za hmelj le pogojno primerna, je z ozirom na obsežnost meliorativnih ukrepov pravočasen pristop k izvajanju le-teh še toliko bolj pomemben.

Za pravilen potek je potrebno pred začetkom dela izdelati na podlagi rezultatov fizikalnih in kemijskih analiz zemlje plan priprave oziroma izvajanje agromeliorativnih ukrepov, posebno še zaradi tega, ker se nekateri ukrepi med seboj ne dajo združevati. Tako na primer ni priporočljivo razvažanje hlevskega gnoja po podrahljanem zemljišču, prav tako je po takem zemljišču oteženo oranje. Prav tako ni združeno gnojenje s hlevskim gnojem in kalcifikacija, založno gnojenje in kalcifikacija ipd. Če nimamo za izvajanje agromelioracijskih ukrepov dovolj časa ali tudi ustreznih priključkov, smo prisiljeni le-te opuščati, združevati in podobno kar ima za posledico slabšo regeneracijo tal in manjšo rodovitnost.

Pravilna priprava zemlje za nov nasad, ki zagotavlja izboljšanje stanja v tleh in zanesljivo regeneracijo tal, se začne že s setvijo predkultúr ali meliorativk. Tako na primer pri predhodnih kulturah uničimo s herbicidi trajne plevelce, ostanke izoranega hmelja, v času vegetacije meliorativk izvedemo založno gnojenje, globoko rahljanje, podrahljavanje in po možnosti oziroma po potrebi tudi kalcifikacijo. Če izvedemo podrahljavanje v času rasti meliorativke, omogočimo takojšnje preraščanje in biološko fiksiranje nižje ležečih plasti, boljše razporeditev hranil po profilu in podobno. Tako nam v času neposredne priprave zemlje za nov nasad preostane le še morebitno dodatno založno gnojenje, gnojenje s hlevskim gnojem, globoko oranje, ravnanje površine in fina priprava zemlje za sajenje.

Te ukrepe zmoremo brez nadaljnega tudi na večjih površinah, tako da lahko sajenje novega nasada opravimo pravočasno.

Zavedati se moramo, da mora biti obnova hmeljišč prav tako pa tudi priprava zemlje za nove nasade načrtna. Od pravočasnosti izvedbe posameznih agromelioracijskih ukrepov je v veliki meri odvisna stopnja regeneracije tal, posebno če obnavljamo hmeljišča na pogojno primernih tleh, od te pa gospodarnost pridelovanja hmelja na obnovljenih površinah. Zato naj bo priprava zemlje za nova hmeljišča izvedena strokovno pravilno, dosledno in v celoti — neokrnjeno.

inž. Milan Veronek

POPRAVEK

V prejšnji številki Hmeljarja na strani 7 je sestavek »Nevšečnosti okrog odzema mleka« napisal Ivan TEKAVC. Vzorec v mlekarni pa ni bil 4,2, ampak 4,7 % tolišče.

Kaže, da hud mrz novinarskih račkih ni pregnal. Oprostite.

Urednik

Podatki o poškodbah pri delu so najbolj očitni kazalec za odnose do varstva delavcev pri delu, v določenem okolju pa tudi pri posamezniku. V kmetijstvu je bilo v preteklem 1978. letu nad 70 % poškodb osebnih narave. Poškodbe so nastale zaradi nepazljivosti, nepravilnega dela, neustrezne organizacije dela, neustreznega orodja, pomanjkljive uporabe tehniških kakor osebnih varstvenih sredstev in drugega. Vse te poškodbe pa nastajajo zaradi neznanja ali pa zaradi malomarnosti in samovolje posameznikov. Poudarjam, da za popolnoma varno delo ni dovolj, da vodja dela ali delavec obvlada varno tehnično delo, varstvena zavest pa je pri tem pomanjkljiva. Samo primerno obvladovanje in poznavanje varstva pri delu omogoča razumevanje celotnega kompleksa varstva pri delu. Izkušnje in podatki, da so poškodbe močno odvisne od varstvene usposobljenosti vodij dela. Pomembno je, da vodje dela poznajo varno organizacijo in tehniko dela in da ukrepe in mere varstva izvajajo zavzeto in dosledno. To pomeni, da tudi sami pri delu vedno in povsod ravnaajo, kakor vedo, da je najbolj varno. Takšnemu zglednemu ravnanju pa so v naših razmerah kos le in samo prereditki, ki so dovolj temeljito varstveno usposobljeni in izkušeni vodje dela.

Varstvo pri delu naj bi zato dobilo svoje mesto že pri razpisih in objavah za prevzem vodstvenih del, strokovnemu usposabljanju kakor pri pripravi in premeščanju zlasti neposrednih vodstvenih in strokovnih struktur.

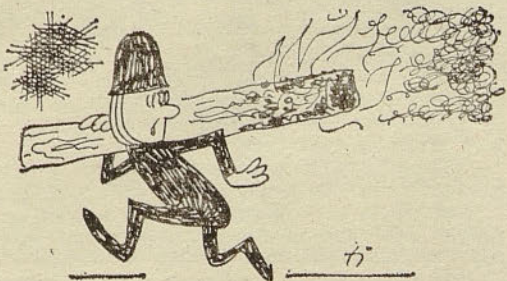
Zahtevnost in povezanost varstva pri delu in izobraževanja delavcev in kmetov je očitna. Problem je še pomembnejši, če pomislimo še na vplivni obseg proizvodnje v kooperacijskem sektorju. Na to nas opozarjajo poškodbe in nesreče, njihovi vzroki in posledice pri kmetijskem delu. Mnogi primeri kažejo na pomanjkljivo razumevanje in upoštevanje najpreprostejših temeljev varnega dela zlasti pri uporabi mehanizacije in kemizacije.

Delavci v družbeni proizvodnji morajo oziroma naj bi poleg rednih oblik izobraževanja o varstvu pri delu opravljali še obdobjne obnove in preizkušnje tega znanja. Kmetje — kooperanti imajo sicer možnost, da se vključijo v te tečaje, vendar načrtno urejenega varstvenega izobraževanja pa niso deležni. Zato je razumljivo, da je njihovo znanje o varnem delu pomanjkljivo in da temelji predvsem na izkušnjah. Za te izkušnje pa vemo, da prav na področju varnega dela niso najboljše.

V obseg za uveljavitev izobraževanja kooperantov se bodo morale vključiti strokovne pospeševalne službe v temeljnih zadrugah enotah, saj k njim sodi tudi to izobraževanje.

Naloga pri pospeševanju varstva pri kmetijskem delu v kmetijski kooperacijski proizvodnji pa bodo morale biti zaznamovane tako, da se bo varno delo nenehno izboljševalo, ne pa da bi čakali, da nas bodo posledice silile v občasno ne dovolj učinkovito reševanje problemov varstva pri delu.

J. Z.

Za svojo varnost je prav, da pogledamo tudi, kaj se godi za našim hrbtom

Delovne organizacije	Datum volitev	Delegat in namestnik Priimek in ime	Volil. uprav.	Glas- valo	Število glasov
1. Kmetijstvo Žalec	14., 26. 12. 1978	Šketa Janez	476	439	417
2. Kmetijski kombinat Šmarje	11. 12. 1978	Kunst Zlatko	1167	964	887
3. Kmetijstvo Ilirska Bistrica	24. 11. 1978	Logar Franc	329	284	252
4. Notranja trgovina Žalec	27. 11. 1978	Lubej Vinko	196	173	167
5. Celjska mesna industrija Celje	11. 12. 1978	Vižin Branko	578	484	459
6. Strojna Žalec	5. 12. 1978	Ambrožič Alojz	179	163	141
7. Gostinstvo-Turizem Žalec	14. 12. 1978	Pevec Štefka	165	134	111
8. Hmezad export-import Žalec	7. 12. 1978	Čremošnik Vinko	101	82	73
9. Sadjarstvo Mirošan	8. 12. 1978	Lebar Ivan	28	25	25
10. Celjske mlekarne	12. 12. 1978	Kolar Jože	205	163	85
11. Vrnarstvo Celje	5. 12. 1978	Medved Jože	97	88	77
12. DS Skupne službe SOZD	15. 12. 1978	Zalesjak Breda	92	87	84

Predsednik
volilne komisije za izvedbo
volitev v organe upravljanja
SOZD Hmezad Žalec
Breda Zalesjak

Izobraževanje kmečkih žen

Na področju KZ »Savinjska dolina« izobraževanje kmečkih žena ni sistematično organizirano, tako kot na primer na Gorenjskem, Primorskem ali pri naših sosedih Gornjesavinjčanih.

Organizirano izobraževanje žena se je razvilo predvsem na področju, kjer se je začela razvijati nova kmetijska panoga — kmečki turizem. Na teh predelih so se formirali odbori kmečkih žena, katere vodijo mentorice — pospeševalke. Po aktivih sestavljajo in sprejemajo letne programe dela na področju izobraževanja v gospodinjstvu, ekonomike, samouprave, pospeševanja kmetijstva itd. in se aktivno vključujejo v zastavljenih programih.

V Savinjski dolini niso formirani aktivni predvsem zaradi premajhnega interesa.

Z razvojem kmečkega turizma na našem območju se bo postopoma pričelo sistemsko pospeševati žene tudi v smeri, ki zahteva ta gospodarska panoga.

V zimskem obdobju so na programu strokovna predavanja za kooperante, katerih pa se seveda udeležijo v večini moški, ženske pa precej manj. Zato smo že v lanskem letu organizirali predavanja za žene. Ker so bila predavanja dobro obiskana, smo letošnji program za žene nekoliko razširili.

Organizirano je bilo troje predavanj:

Predavanja so bila povsod tako dobro obiskana kot v Šempetru

Dokument

Pri Kronovškovi v Orli vasi sem dobil zanimiv dokument, ki je bil napisan 8. junija 1945. leta na hmeljarskem odseku Okrožnega odbora OF Celje. Napisal pa ga je referent za hmeljarstvo Ludvik Kuder.

Na listu papirja je napisana z roko škoda, ki so jo povzročili Nemci med okupacijo od 1941. do 1945. leta slovenskemu hmeljarstvu.

Navaja, da je bilo 1940. leta okrog 11.000.000 sadežev hmelja, leta 1945 pa le še okrog 3 milijone.

Škoda, uničenih 8 milijonov hmeljev in prav toliko sadik, nad 10 milijonov kg suhega hmelja manj v štirih letih po takrat 40 din za kg, je v grobem znašala 1 milijardo in 72 milijonov dinarjev.

Ta list bo odslej v hmeljarskem muzeju v Žalcu.

Imetnike podobnih listin in orodja iz pretekle in polpretekle dobe hmeljarjenja prosim in vabim, da me o posestih le-teh obvestijo, da jih evidentiramo, ali pa ohranjeno odstopijo v skupno korist hmeljarskemu muzeju Žalec v varstvo.

Vili inž. Vybihal

Predavanje O ZMRZOVANJU ŽIVIL IN GO-TOVIH JEDI je imela tov. Ela Kovačič — strokovni sodelavec Zavoda za napredek gospodinjstva iz Ljubljane — v Braslovčah, na Polzeli, v Šempetru in Petrovčah. Obisk teh predavanj je bil zelo dober, saj se je predavanj udeležilo 263 žen, deklet in tudi moških iz vseh TZO KZ.

Drugo predavanje je bilo o KMEČKEM TURIZMU IN UPORABI TKANIN V KMEČKEM DOMU. Predavala je dipl. kmet. ing. Vlasta Urlep iz Živinorejskega veterinarskega zavoda Celje: Tovrstni predavanji sta bili samo v Braslovčah in Šempetru, vendar sta bili prav tako zelo dobro obiskani.

V začetku februarja pa bo v Šempetru še predavanje O ŽENSKIH BOLEZNIH. Predavatelj bo zdravnik — ginekolog. Tudi to predavanje bo zanimivo in aktualno za žene, kajti le v skrajnem primeru kmečka žena poišče zdravnika in velikokrat je to zanjo usodno. Zato je prav, da se zdravstvenemu stanju žena posveti večja pozornost.

Zaradi izrednega zanimanja za taka in podobna predavanja bomo v naslednjem zimskem obdobju skušali le-ta razširiti na vse TZO, čeprav bo to zaradi predavateljev težje.

Ti namreč predavajo po skoraj celi Sloveniji in to v zimskem času. Tako težje izvedejo na enem območju 10 in več enakih predavanj. Res pa je, da bolj kot kdaj koli velja pravilo, da žena podpira 3 hišne vogle. Vedno več je kmetij, na katerih je eden ali celo več družinskih članov zaposlenih izven kmetije in v teh primerih nosi žena na kmetiji veliko večjo obremenitev, pa naj bo zaposlena ona ali družinski član. Kmečke žene pa se vedno bolj, čeprav še premalo, vključujejo v družbeno dejavnost in samoupravljanje in potrebno je, da se izobražujejo ne samo na področju gospodinjstva ampak še na ostalih področjih.

V naslednjih zimskih predavanjih bomo zaleli v sklop predavanj tudi takšne teme.

Iz obiska predavanj lahko sklepamo, da so naše žene željne znanja na to pa smo vsa ta leta pozabljali.

Božka Žolnir

USMERJANJE KMETIJ

DELO IN USPEH POSPEŠEVALNO PROGRAMSKE SLUŽBE IN NAČINI
IZKORIŠČANJA BANČNIH POSOJIL ZA KOOPERANTE KZ »SAVINJSKA DOLINA«

KZ »Savinjska dolina« ima že dolgo časa urejeno pospeševalno in programersko službo. Po TZO so nastavljeni pospeševalci, ki delujejo po svojih specifikacijah. Programersko službo opravlja za vse TZO en programer kmetij. Sestavlja usmeritvene programe kmetij in plan investicij pri urejanju kmetij. Ureditveni investicijski plan sestavljamo za najetje bančnih posojil, ki so sestavljeni različno. Poglejmo en primer: če znaša predračun za hlev v ravnini 100, je udeležba kmeta v materialu, delu in denarju 35 %, ljubljanske banke 45 %, kmetijske živilske razvojne skupnosti 5 % in HIP 15 %. Odplačilo je 8 let s 3 odstotnimi obrestmi.

Pospeševalci in programer kmetij so v stalnem stiku s tehnologi-organizatorji proizvodnje in raznimi raziskovalnimi ustanovami. Do sedaj je bilo programsko usmerjeno preko 450 kmetij. Morda vas bo zanimalo, kolikšna je letna manipulacija investicij kmetov pri urejanju določenega števila kmetij? V letu 1978 je znašala predračunska vrednost investicij preko 30.000.000,00 din (ali 3 milijarde starih din).

Programi so izdani tako, da si kmetija uredi in vpelje le do dve panogi proizvodnje. Usmeritveni program sestavimo za več let, kakor tudi ureditveni investicijski program, ki je kasneje v pomoč pospeševalcu in gospodarju. V glavnem usmerjamo le zaščitenе kmetije z več kot 5 ha obdelovalne zemlje.

Pričetek usmerjanja kmetije pričnemo na teljo kmeta, da si preuredi posestvo. Vodja TZO skupaj s pospeševalci preuči možnosti razvoja kmetije in šele nato pokliče programerja kmetij, ki napravi posnetek kmetije. Izlela oba programa, ker kmetija za ureditev potrebuje največkrat posojilo. Kmetija po navadi te zmore naenkrat tako velike investicije. Po eh programih se bo gospodar orientiral in priagajal tržnim razmeram Z usmerjanjem kmetij mo pridobili večjo trdnost gospodarstva in dočeno stalno proizvodnjo. Na žalost je marsikatera kmetija krenila spet svojo pot in ni bilo pričakovanega uspeha. Večji del usmerjanja je dobro uspel.

Posojila so strogo namenska in jih lahko koristijo za izgradnjo in urejanje hlevov, navajo mehanizacije, plemenske živine, itd. Prednost imajo razne skupnosti kmetov npr. za navajo večjih strojev sezonske uporabnosti, objektov in zemljišč zaradi zaokrožitve, itd.

Višina kreditov se giblje od 45 % naprej, glede na predračun investicije. Obrestne mere so zelo ugodne. Zaščitenim kmetijam obrestni regresira še občina. Manjša posojila lahko še koristijo tudi tisti kmetje, ki ne izpolnjujejo pogojev za najetje usmeritvenega posojila bančnih ustanov pri naši interni banki HIP na izpostavah v TZO.

Posnetek kaže vezanje »grušta« — ostrejša za novi hlev na Dobrovljah še pred zimo in je opozorilo in vzpodbuda za skorajšnja spomladanska dela, ki se jih bomo lotili prav kmalu

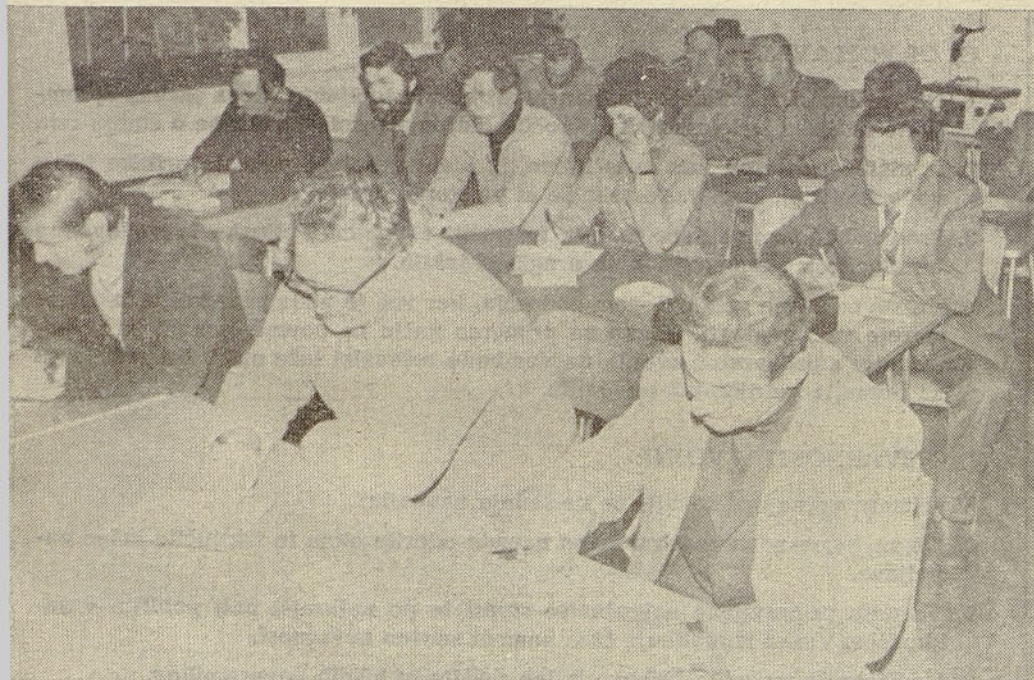
Soudeležba kmeta z denarjem pri investicijah je tako povsod obvezna. Zmeraj mora predložiti predračun investicije in na podlagi njega se potem dobi višina kredita po sporazumu bančnih ustanov, razen, če ni določenih omejitev, kot so navadno, če ni dovolj velika proizvodnja, neodplačani stari dolgov, neresnost pri vračanju kreditov, itd.

Pri najemanju kreditov imajo največje ugodnosti višinske kmetije. Specifičnost proizvodnje v hribovitih predelih je težavnejša in količinsko se težje dosega. Krediti so na 12-letno odplačilo z 3 % obrestmi. Zato sta tudi ta pomoč in usmerjanje najbolj aktualni vprašanji, kako usmeriti in olajšati delo na višinskih kmetijah in kako zadržati ljudi na tem področju, predvsem mlade naslednike. Naseljenost in nadaljnja proizvodnja v višjih predelih sta državnega pomena v okviru SLO. O tem se tudi raz-

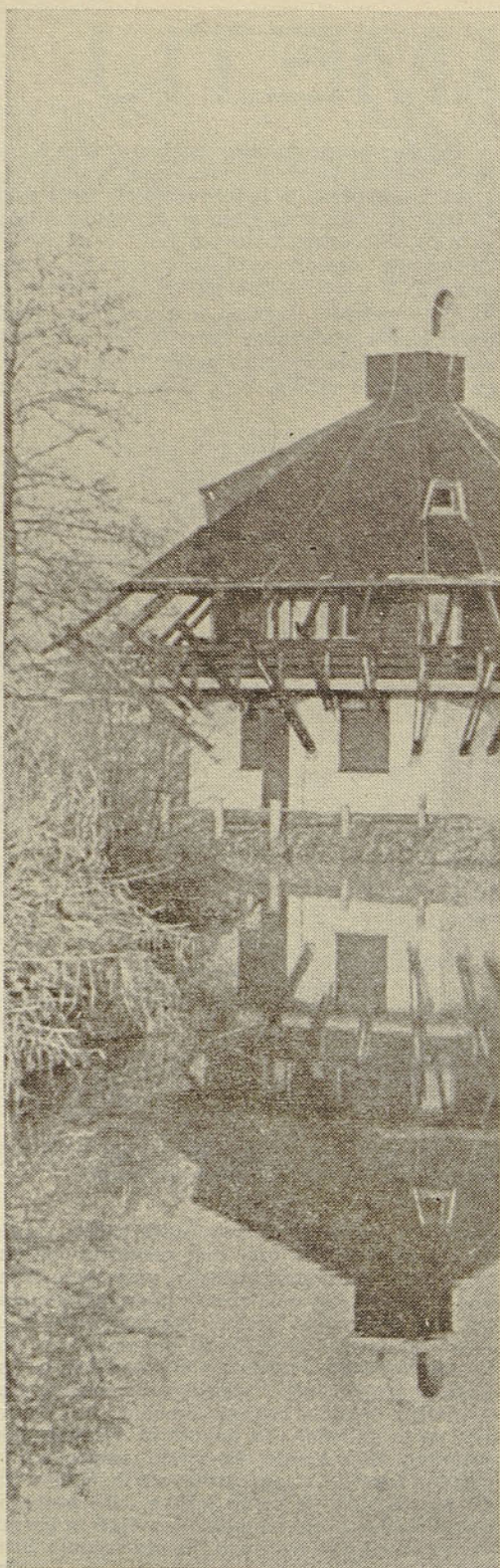
glablja v resoluciji dolgoročnega načrta razvoja občine Žalec. V njej tudi zasledimo, da bodo morale predvsem nižinske, usmerjene kmetije voditi knjige o določenih proizvodnjah, kot pri reji brojlerjev, nesnic, pitanju goved, prašičev ali kakšni proizvodnji monokulture. Gospodar bo vodil evidenco vseh stroškov in dohodkov proizvodnje. V primeru, da bo imel prekoračitev ostanka čistega dohodka, bo obdavčen na ta dohodek. Ta novost je trenutno zelo prizadela tiste kmete, ki imajo usmerjene in urejene kmetije z lepo proizvodnjo. S tem bodo tudi nastale še večje težave naše pospeševalne službe, ki ne bo mogla razvijati in pospeševati kmetije še na večjo stopnjo razvoja. Drugače, če pa natančneje premislimo in pregledamo to celotno situacijo, vidimo, da kmet ima res malokje kaj ostanka čistega dohodka. Danes sta osnovna krma in ostali reprodukcijski material res že pretirano draga v primerjavi s kmetovimi proizvodi, ki jih prodaja. Vidimo, da obdavčitev omenjenih proizvodov še dolgo ne bo prišla v poštev, ker imajo kmetje v glavnem same izgube.

Morda vas bodo še zanimali nadaljnji cilji pospeševalne programerske službe. Naša želja je, da bi usmerjeni kmetje zloževali parcele in to čim bližje domačije zaradi kratkega transporta in boljšega izkoriščanja zemljišč. Zloževali bi z nakupi ali zamenjavo parcel. Pri tem lahko koristijo višinske kmetije za nakup parcel 50 % kredit po predračunu na 5-letno odplačilo s 3 % obrestmi. Zemljišča lahko dokupejo do dovoljenega zemljiškega maksimuma. Nižinski kmetje lahko dobijo kredit le kot skupnosti kmetov za nakup zemlje k že združenim parcelam. Višina posojila je 60 % glede na predračun za 20-letno odplačilo s 3 % obrestmi. V teh združenih parcelah se bo aktivirala vsa zemlja v obdelovalno površino, to je še z ozar in na koncih njiv. Zmanjšali bi se stroški obdelave in povečali donosi zaradi boljšega sklopa.

(Nadaljevanje na 12. strani)

ima je za kmetijce primeren čas za izpopolnjevanje znanja in seznanjanja z novitetami. Tako se v Šempetru sestali skoraj vsi, ki delajo v hmeljarstvu in izvedeli marsikaj novega za boljše delo v novi sezoni

Gostinski objekt — bodoča ribja restavracija
Foto: B. SKALIN

Usmerjanje kmetij

(Nadaljevanje z 11. strani)

Hmeljarji bodo imeli to ugodnost, če bodo postavili žičnico na 5 ha površine, da bodo dobili do 60 % posojila in 50.000,00 din nepovratnih sredstev.

Sadjarska skupnost ima lahko 5 ha nasada v dveh parcelah, samo ne preveč oddaljene. Koristijo lahko 90 % kredit na 9-letno odplačilo s 3 % obrestmi.

Kreditiranje kmečkega turizma pride v poštev le pri višinskih usmerjenih kmetijah, ki imajo že urejeno proizvodnjo, poslopje in smisel dajanja uslug gostom. Višina kredita je 55 odstotkov na predračunsko vrednost ureditve.

Pospeševalno službo še čaka mnogo nalog za delo s kmeti. Vsi si želimo čim boljše sodelovanje in čim več uspeha.

Programer kmetij na KZ »Savinjska dolina«
Marjan Blagotinšek, km. inž.

NAVODILO

PREBIVALCEM V PRIMERU NARAVNIH IN DRUGIH MNOŽIČNIH NESREČ

A) OB POTRESU:

1. Umaknite se v notranji del prostorov, ob nosilne zidove, pod podboje v nosilnih zidovih, v predsobe in pod močnejše pohištvo.
2. Izognite se velikim prostorom, bližini raznih inštalacij in grelnih naprav.
3. Ne izgubljajte časa z oblačenjem ali iskanjem nepotrebnih stvari. Po prenehanju prvih potresnih sunkov takoj zapustite stanovanje.
4. Pred zapustitvijo izključite električne, plinske in druge inštalacije in pogasite ogenj v pečeh. S seboj ponesite najnujnejše dokumente, obleko, denar in odejo.
5. Bodite mirni in prisebni ter z besedo in vzgledom vplivajte na ostale stanovalce pomirjevalno. Zavedajte se, da je vaša varnost in rešitev vaše družine odvisna od vaše prisebnosti in hitrega ukrepanja.
6. Pri umiku iz zgradbe ne uporabljajte dvigal, na stopnišču pa se izogibajte robom stopnic.
7. Ne zadržujte se v bližini zgradb, ker vas utegnejo poškodovati padajoči predmeti (opeka, itd.).
8. Če ste zasuti z ruševinami, skušajte z občasnim klicanjem opozoriti reševalce. Če na vas pritiskajo ruševine, mirujte in s prosto roko ali nogo občasno skušajte trkati po bližnji cevni napeljavi.
9. Vsaki družini se priporoča, da ima v svoji opremi priročno apoteko, baterijsko svetilko, piščalko in najlonsko vrv premera 12—16 mm, odvisno od višine nadstropja. Vrv lahko služi za reševanje in dobavo hrane, vode ali zdravil.
10. Na soponesrečene vplivajte ohrabrujoče in jim svetujte, kako naj ravnaajo.
11. V nobenem primeru ne obupajte.

B) OB POŽARU:

1. Začetni požar pogasite s priročnimi sredstvi.
2. Ob nastanku požara, ki ga boste gasili, obvestite takoj sosede ter pokličite na pomoč postajo milice, tel. 92 ali gasilce na telefon 93.
3. Če vidite, da požara ne boste mogli pogasiti s priročnimi sredstvi in pomočjo sosedov, opozorite na nevarnost tudi ostale stanovalce.
4. Če se požar preveč širi in obstaja življenjska nevarnost, je treba stanovanje zapustiti. Pred tem morate zapreti okna in izključiti vse napeljave.
5. S seboj vzemite najnujnejše in ugotovite, če je z vami vsa vaša družina.

C) OB POPLAVAH:

1. Ob vsakem daljšem deževju, neurju ali hitrem topljenju snega skrbno spremljajte radijska in televizijska poročila hidrometeorološke službe o stanju rek.
2. Iz nižjih prostorov umaknite hrano, iz kleti, v katere pogosto priteka talna voda, že tedaj, ko narasla reka še ni prestopila bregov.
3. Pred odhodom iz stavbe morate izključiti električno, plinsko in vodovodno inštalacijo v stanovanjskih in drugih objektih.
4. Če ste ostali na poplavljenem področju, ker vas je voda presenetila in se ne morete več umakniti, kličite na primeren način na pomoč, ponoči pa si pomagajte s primernimi svetili, da vas bodo reševalci lažje našli. Pri reševanju se ravajte po njihovih navodilih.

D) NEVARNOSTI V VOJNI:

V primeru vojne upoštevajte še naslednja navodila:

1. Ob znaku za nevarnost zračnega napada odprite okna in izključite hišne napeljave.
2. Vzemite pripravljene najnujnejše stvari in po najkrajši poti pohitite v zaklonišče. Vsako izgubljanje časa pomeni smrtno nevarnost.
3. Upoštevajte navodila štabov civilne zaščite in hišnih poverjenikov.

Jubilejne nagrade '78

Ob zaključku poslovnega leta so bile podeljene jubilejne nagrade za 10-, 20- in 30-letno zvestobo delovni organizaciji. Za leto 1978 so te nagrade prejeli:

ZA 10-LETNO DELO JE PREJELO NAGRADO 98 DELAVCEV.

TOZD KMETIJSTVO ŽALEC

Šporn Stanka, Herman Marija.

DE KMETIJSTVO I.

Smole Vinko, Štekovič Bara, Gotar Elizabeta, Zadavec Ivanka, Šumak Genovefa, Kranjec Ajga, Tavčar Marica.

DE KMETIJSTVO II.

Plohl Anton.

DE KMETIJSTVO III.

Salamun Ivka, Volf Franc.

DE KMETIJSTVO IV

Jularič Mijat, Jularič Marija.

DE GOVEDOREJA

Šketa Janez, Čeh Stanislav, Goričan Marija, Knezer Ivanka, Đuras Kata.

TOZD KMETIJSTVO ŠMARJE PRI JELŠAH

Tkalec Rudolf, Kajba Marija, Lončarič Franc, Novak Anton, Prešiček Marija, Jug Bruno, Dvoršak Ivan, Andrešek Stanko, Tašner Ferdinand.

TOZD KMETIJSTVO ILIRSKA BISTRICA

Antonac Ema, Bajc Milka, Benigar Franc, Berginc Ivan, Boštjančič Stanko, Dodič Ivan, Dolgan Božidar, Jenko Zvone, Klepac Ivanka, Kutar Ivan, Stemberger Jože, Kovačič Franc, Vršnik Ivan.

TOZD KMETIJSTVO RADLJE OB DRAVI

Koležnik Kristina, Komerički Etelka, Lupinek Jožefa, Matijević Anica, Petelin Kristina, Topler Antonija.

TOZD SADJARSTVO MIROSAN

Dajić Dorđe, Kokot Eva, Lebar Ivan.

TOZD VRTNARSTVO CELJE

Repčič Jožica, Kostačević Vida, Kuserbanj Slavko, Sotenšek Bronka, Selič Marija.

TOZD KOOPERACIJA ŽALEC

Šander Ivanka, Trobiš Rudi, Jurkovič Anica, Jaklič Rugolf, Pilko Milan, Pavčnik Jože, Kranjc Štefka, Kenjalo Olga, Škoberne Marko, Valant Leopold, Klanjšek Hilda, Furman Anton, Plavštajner Jože, Simonič Anton, Grčar Slavko, Gračner Ivan, Juren Tomo, Koštomaj Alojzija, Trunk Jože, Požun Jožica, Suholežnik Jože, Štekljč Ljubo, Veršnik Ivan.

TOZD MLEKARNA CELJE

Kos Karl, Lončar Marija, Tratar Silvo, Štefančič Rudi, Suhel Marjana.

TOZD HMEZAD EXPORT IMPORT ŽALEC

Miheljak Judita, Semprimožnik Lidija.

TOD MEŠALNICA KRMIL ŽALEC

Povalej Ivica.

TOZD STROJNA ŽALEC

Krajnc Srečko, Novak Peter, Ambrožič Alojz, Steimer Alojz.

TOZD GOSTINSTVO CELJE

Ban Terezija, Forštner Antonija, Kunaj Marta, Divjak Mihael.

TOZD NOTRANJA TRGOVINA ŽALEC

Mežnar Vinko.

DS SKUPNE SLUŽBE

Virjent Hermina, Razdevšek Terezija, Privošnik Boris.

ZA 20-LETNO DELO JE PREJELO NAGRADO 113 DELAVCEV.

TOZD KMETIJSTVO ŽALEC

Jager Anica, Orešnik Mihaela.

DE KMETIJSTVO I.

Rizmal Franc, Jurgec Franc, Klokočovnik Franc, Ribič Pavel, Kelenc Matija, Mežnarič Ivan, Ribič Vida, Strojanshek Ana, Sertl Anica.

DE GOZDARSTVO

Kolšek Franc.

DE KMETIJSTVO II.

Balon Ljudmila, Korenko Albina, Piki Franc.

DE KMETIJSTVO III.

Koder Ivan, Jug Barica.

DE KMETIJSTVO IV.

Kopinšek Jože, Petz Albert, Vrbek Jelica, Kolenc Adolf, Kovačič Marija.

TOZD KMETIJSTVO ŠMARJE PRI JELŠAH

Vreže Franc, Drogenik Stanislav, Gajer Rozalija, Gobec Frido, Gobec Janez, Kramer Franc, Stančič Anton, Šivak Dragutin, Gojtan Marija, Rajgl Anton, Narat Anton, Černelič Stanko, Jug Anton, Kolar Martin, Užmah Veronika.

TOZD KMETIJSTVO ILIRSKA BISTRICA

Boštjančič Pavel, Lovec Ciril, Nadoh Emil, Potepan Ivan, Šajn Rudi, Šircelj Anton, Jelinčič Metka, Slavec Jože.

TOZD KMETIJSTVO RADLJE OB DRAVI

Helbl Matilda, Kozarič Franjo, Fajfarič Angela, Glazer Terezija, Helbl Alojz, Kobal Albert.

TOZD SADJARSTVO MIROSAN

Pišek Ivan.

TOZD VRTNARSTVO CELJE

Vrečer Marija, Orehov Marija, Ratej Ivan, Benčina Jože, Kolosovski Vlado, Vouk Jožica, Žuntar Franc, Franc Jožef.

TOZD KOOPERACIJA ŽALEC

Arlič Betka, Uratnik Vlado, Guštin Zvone, Koder Apolonija, Podkrajšek Franc, Samec Marija, Marguč Maks, Strožer Ivan, Kralj Vlado, Jurak Štefka, Pungeršek Ivanka, Bojc Viljem, Zupanc Cilka, Žibret Karel.

TOZD MESNINE CELJE

Grabnar Ludvik, Felicijan Ivan, Hren Alojz, Jezovnik Vinko, Lešar Marijan, Hrovatič Brigita, Svečak Ivan, Tofant Angela, Trobiš Ljudmila, Veber Nežka, Vizovišek Drago, Štraus Jože, Plešnik Peter, Pekošak Viktor, Zohar Franc, Cukala Pavla, Klanjšek Mirko, Rebershak Anton, Goršek Andrej.

TOZD MLEKARNA CELJE

Drogenik Marija, Lorgar Majda, Oblak Marija, Čerenjak Franc, Bratec Stane.

TOZD HMEZAD EXPORT IMPORT ŽALEC

Božiček Jožefa, Grobelnik Marija.

TOZD MEŠALNICA KRMIL ŽALEC

Pišek Marica, Jona Alojz.

TOZD STROJNA ŽALEC

Tratnjek Štefan, Rehar Ivan.

TOZD GOSTINSTVO CELJE

Kobal Marija, Šimek Milka.

TOZD ZDRUŽENA HLADILNICA CELJE

Kolšek Matilda, Pugelj Bogdan.

DS SKUPNE SLUŽBE

Golavšek Vojko, Kapelari Anica, Smodiš Angela, Špeglič Franc, Bon Nada.

Nevarnost zračnega napada

Nevarnost napada z jedrskimi, biološkimi ali kemičnimi sredstvi

Alarmni zvočni signali

Požar

Naravne
nesreče

Prenehanje vseh nevarnosti
Preizkus siren vsako soboto
o 12. uri

Zavijajoč zvok siren s trajanjem 60 sekund

Zavijajoč zvok siren s trajanjem 3-krat po 20 sekund in 15 sekund trajajočimi presledki

Enakomeren zvok siren v trajanju 3-krat po 20 sekund s 15 sekund trajajočimi presledki

Enakomeren zvok siren v trajanju 20 sekund, zavijajoč zvok s trajanjem 20 sekund in zaključni enakomeren zvok v trajanju 20 sekund brez presledkov

Enakomeren zvok siren v trajanju 60 sekund

Jubilejne nagrade '78

(Nadaljevanje s 13. strani)

ZA 30-LETNO DELO JE PREJELO NAGRADO 16 DELAVCEV.

TOZD KMETIJSTVO ŠMARJE PRI JELŠAH
Zlender Marija.

TOZD KMETIJSTVO ILIRSKA BISTRICA
Bradelj Pavel, Čekada Milka, Primc Valerija

TOZD KMETIJSTVO RADLJE OB DRAVI
Glazer Anton.

TOZD VRTNARSTVO CELJE
Brusnjak Ferdo, Nelec Slavica.

TOZD KOOPERACIJA ŽALEC
Selič Anica, Žagar Marija.

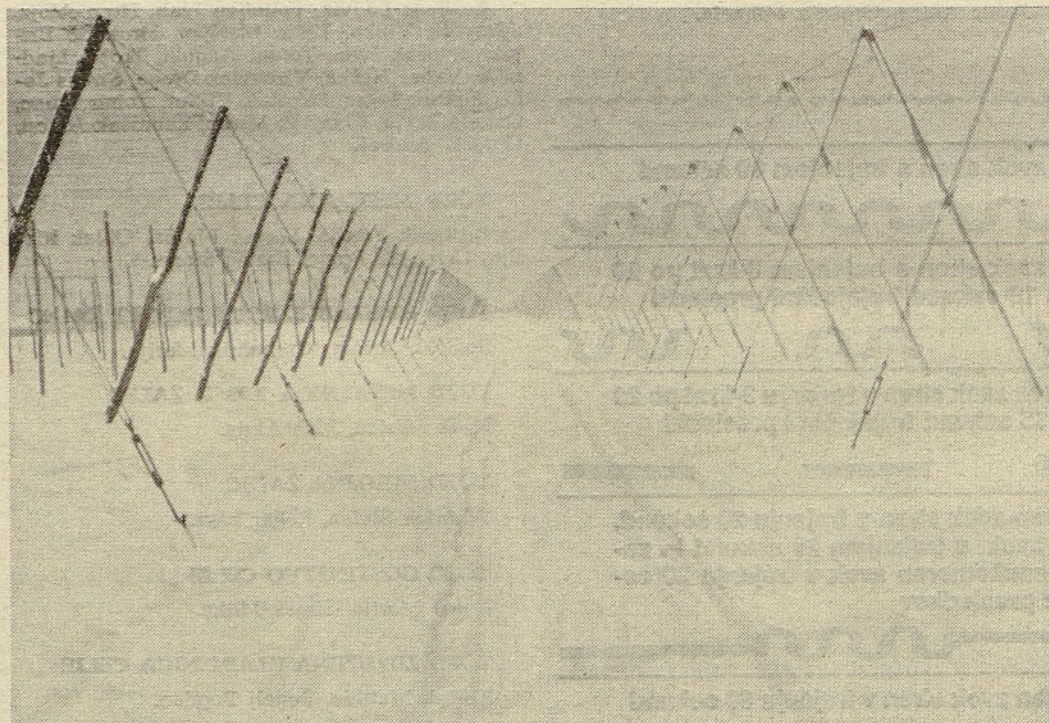
TOZD MESNINE CELJE
Jagodič Vincenc, Kovačič Drago, Pavčnik
Viljem, Kučan Zofija.

TOZD HMEZAD EXPORT IMORT ŽALEC
Bališ Edvard, Osetič Manija.

TOZD STROJNA ŽALEC
Krušič Martin.

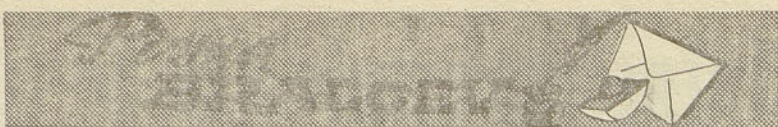
Vsem nagrajencem ob njihovem delovnem jubileju iskreno čestitamo v želji, da še naprej skupno delamo za čim uspešnejši razvoj naše delovne skupnosti, naših samoupravnih odnosov in naše samoupravne socialistične družbe.

Sodelavci

Narava počiva odeta v snežno odejo, hmeljar pa že kuje načrte za letino, za katero upa tako kot vedno, da bo uspešna

 hmeljar

Resnica okrog odvzema mleka

V prvi številki letošnjega HMELJARJA je tovariš Ivan Tekavc iz Gomilskega objavil članek pod naslovom: »NEVSEČNOSTI OKROG ODVZEMA MLEKA«. V tem članku je hudo in neresnično napadel mene kot prevzemalca mleka v Gomilskem. Navedel je neresnične podatke, s katerimi je hotel prepričati javnost, da mu delam očitno krivico in da namerno manipuliram z njihovim mlekom tako, da zmanjšujem tolačno stopnjo.

To pa ni res. Tudi sam sem kmet in proizvajalec mleka. Na svoji lastni koži okušam vse tegobe kmetovanja in proizvodnje mleka. Tudi sam sem bil na tem, da je bilo moje mleko več mesecev zapored izredno nizke tolačne vrednosti. Tudi zadnje mesece ni več kot okrog 3,7. Mislim, da je to zadostni dokaz moje poštenosti, saj bi si verjetno kot prevzemalec znal poiskati ustrezne rešitve. Kakor so me naučili jemati vzorce, tako pa delam. Tov. Tekavc dobro ve, zakaj je prišlo do zapetljajev pri jemanju njegovih vzorcev. Z vso pravico

pričakujem, da bo Zadržna enota v Gomilskem povedala vso resnico okrog tega. Pričakujem, da bo tov. Tekavc javno preklinal ne resnične podatke, ki jih je navedel in da se bo vnaprej zavedal, da taka pot ni pravilna. Če morda tov. Tekavc ne soglaša, da so mene izbrali za prevzemalca mleka, naj ve, da sem se te dolžnosti branil. Na koncu koncev pa sem tudi človek z enakimi pravicami in se prav tako težko prebijam skozi to življenje. Nikomur pa do sedaj nisem napravil nobene škode, da bi vedel za to, najmanj pa pri tej dolžnosti, ki jo opravljam. Sam okušam ta trdi in skromni kruh pri proizvodnji mleka. Zato naj si nikdo ne misli, da pri tem poslu, ki ga opravljam, ne želim vse dobro vsem proizvajalcem mleka in da nizka tolačna stopnja prav tako prizadene tudi mene, vendar si sam ne znam razlagati, zakaj do tega prihaja.

Franc Praprotnik
Gomilsko 70

Smučarsko prvenstvo »Hmezada« in »6. Agroski«

Organizacijo smučarskega prvenstva Hmezada je v letošnjem letu prevzelo športno društvo »Hmezad«, ki je bilo ustanovljeno lani. V ta namen je bil 17. 1. 1979 sestanek vseh referentov športno-rekreacijske dejavnosti Hmezada, na katerem je bilo sklenjeno, da bo smučarsko prvenstvo v četrtek 25. januarja 1979 na smučišču v Libojah s pričetkom ob 14.30. Obenem bo to tudi izbirno tekmovanje za določitev udeležencev na »6. AGROSKIJU«, ki bo 17. februarja 1979 na Kobli (Bohinjska Bistrica).

Pokrovitelj in organizator letošnjega »6. AGROSKIJA« je DO Medex, export-import, Ljubljana, izvedba tekmovanja pa je zaupana SK »Snežinka« prav tako iz Ljubljane.

Tekmovalne discipline:

VELESALOM:

ženske do 30 let
ženske nad 30 let
moški do 30 let
moški od 30 do 45 let
moški nad 45 let

TEKI:

ženske do 30 let (2,5 km)
ženske nad 30 let (2,5 km)
moški do 30 let (5 km)
moški nad 30 let (2,5 km)

PROGRAM:

- 7.00 — Razdelitev štartnih števil bo v prostorih krajevne skupnosti Bohinjska Bistrica
- 8.00 — Start teka — moški do 30 let (5 km)
— Start teka — moški nad 30 let (2,5 km)
— Start teka — ženske do 30 let (2,5 km)
— Start teka — ženske nad 30 let
- 9.00 — Start veleslaloma — moški do 30 let — proga A
— Start veleslaloma — moški od 30 do 45 let — proga B
— Start veleslaloma — moški nad 45 let — proga C
— Start veleslaloma — ženske do 30 let — proga C
— Start veleslaloma — ženske nad 30 let — proga C
- 12.00 — Seja častnega odbora v hotelu Golf Bled
- 13.00 — Kosilo v hotelu Golf Bled
- 15.30 — razglasitev rezultatov, podelitev pokalov in priznanj v prostorih hotela Golf na Bledu.

Tekmuje se za posamezni in ekipni plasman. Uvrstitve se računa po doseženem času. Za celokupno uvrstitev veljajo seštevki časov najbolje plasiranih ekip v vseh kategorijah. Za ekipno uvrstitev se računajo po trije najboljši rezultati tekmovalcev iz ene prijavljene organizacije.

(Nadaljevanje na 15. strani)

France Prešeren - naš največji pesnik

Prešeren je bil potomec starodavnega, delavnega in nadarjenega kmečkega rodu iz Vrbe pri Bledu, rojen 3. decembra 1800. Duhovniki — sorodniki so mu odprli pot v normalno v Ribnici in Ljubljani ter v tamkajšnje latinsko šolo in licej in nazadnje v filozofske in juridične študije na dunajski univerzi (1821—1828).

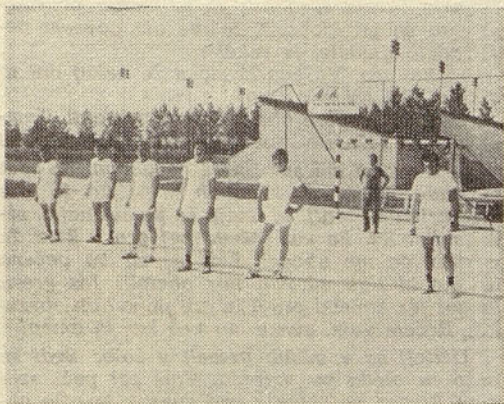
Elementarna nadarjenost za ritmično — besedno upodabljanje življenja, živ čut za pravičnost in iz njega izvirajoča upornost zoper vse, kar ji je nasprotovalo, globoka občutljivost za lepoto, izredna ljubezenska vznemirjenost, kristalna pamet in dokaj obsežna estetska, literarna in filozofska izobrazba, ki jih je družil v sebi, v zdravem, vendar živčnem organizmu, so povzročili ob sodelovanju domačih kulturnih in družbenih razmer ter evropske politične situacije, da si je Prešeren izbral poleg pravniškega poklica tudi pesniški, čeprav mu je to branila bistra in izobrazena mati. Najbrž ji je kljuboval zaradi tega, ker je upal, da bo kot pesnik svobodnejši v odvetniškem poklicu kakor v katerem drugem. Nedvomno ga je vabil vanj tudi izredno razvit čut za pravico in krivico, združen z željo pomagati ljudem.

Kljub temu ga je označevala že tedaj poteza nekakšnega pesimizma, kakršna je bila značilna za najbistrejše glave tistega časa. V pesmih je sicer ta nazor navadno prikazoval kot sad fatalističnega prepričanja, vendar je bil

podobnejši bolečim izkušnjam genialnega, velikodušnega, svobodomiselnega kmečkega potomca na konservativnem in aristokratskem Dunaju, središču Metternichove proti demokratskim gibanjem naperjene politike. Že takrat je čutil, da je prekoračil mejo med dvema svetovoma.

Poezijo je doživljal, umeval in tvoril. Bil je skrajno kritičen do lastnih in tujih pesmi ter ji videj v ustvarjanju magično dejavnost, ki bi se ji naj človek posvečal predvsem takrat, kadar »od bolečin molčati dalj ne more«.

Jeseni 1848 je obolel na smrt zaradi vodenice, h kateri je bil menda nagnjen njegov rod. Po velikem trpljenju je kljub zdravniški skrbi umrl 8. februarja 1849. Šele po njegovi smrti je najboljši del slovenske izobražene mladine spoznal, da mu je Prešeren kljub nesrečnemu in izgubljenemu življenju skoval duhovno orožje za boj, v katerem se naj nazadnje izkaže, da so tudi Slovenci individualen narodni organizem, ki je zmožen sodelovati in tekrovati v kulturni tekmi z drugimi narodi. Res niso takoj spoznali občečlovečanskega pomena in vseh lepote njegove visoke in izvirne umetnosti, skušali pa so — vsaj v najvišjih načrtih in hotenjih — delati v duhu njegovega volila, ki ga je označil Stritar 1866 takole: »Ko bi se sklicali narodi pred sodni stol, naj se izkažejo, kako so gospodarili z izročeniimi talenti, smel bi se mali slovenski narod brez strahu pokazati med drugimi z drobno knjigo, kateri se pravi: Prešernove poezije.«

Športna tekmovanja — koristna reklama

Pokale bodo prejele tudi najštevilnejše ekipe, najboljše ženske in moške ekipe oz. organizacije v skupnem seštevku, če tekmujejo v vseh disciplinah, najboljša ekipa rojakov iz zamejstva ter najboljši posamezniki po kategorijah.

Iste tekmovalne discipline kot za AGROSKI veljajo tudi za smučarsko prvenstvo Hmezada, razen tekov, kjer so tekmovalci in ekipe že določeni.

Na sestanku je bilo sprejeto stališče in obveza, da je potrebno zagotoviti najmanj devet ekip, to je za vsako disciplino po eno ekipo, lahko pa je tudi več ekip za posamezne discipline. AGROSKIJA se bo udeležilo približno 35 do 40 tekmovalcev, najboljše uvrščenih iz Hmezadovega prvenstva. Na kraj tekmovanja bo organiziran prevoz z avtobusi za vse udeležence — tekmovalce in vodje ekip. Stroški AGROSKIJA se bodo pokrivali delno iz ostanka sredstev Konference OOS Hmezada in iz namensko združenih sredstev DO za potrebe športno-rekreacijske dejavnosti Hmezada. V izdelavi je tudi letni program športne aktivnosti ovrednoten po posameznih športnih dejavnostih, ki bo nakazal višino potrebnih sredstev za udeležbo na skupnih nastopih v športno rekreacijski dejavnosti.

Prisotni na sestanku referentov za športno rekreacijsko dejavnost so bili enotnega stališča, da mora Hmeza tudi v bodoče na vseh raznovrstnih športnih tekmovanjih in prireditvah nastopati kot celota, nastopajoči zastopati »barve Hmezada« in tako z združenimi močmi in prizadevanji dosegati čim boljše rezultate na tem področju. Verjetno je tako stališče tudi večine članov delovnega kolektiva celotnega Hmezada, kar nam potrjujejo tudi doseženi dosedanj rezultati, ki se iz leta v leto izboljšujejo, posebej pa je potrebno opozoriti na odlične uvrstitve v lanskem letu v nekaterih športnih disciplinah. Tudi ta oblika sodelovanja in skupnega nastopanja je ena od vezi, ki nas združujejo in nas bodo združevale tudi v bodoče in krepile zavest pripadnosti HMEZADU.

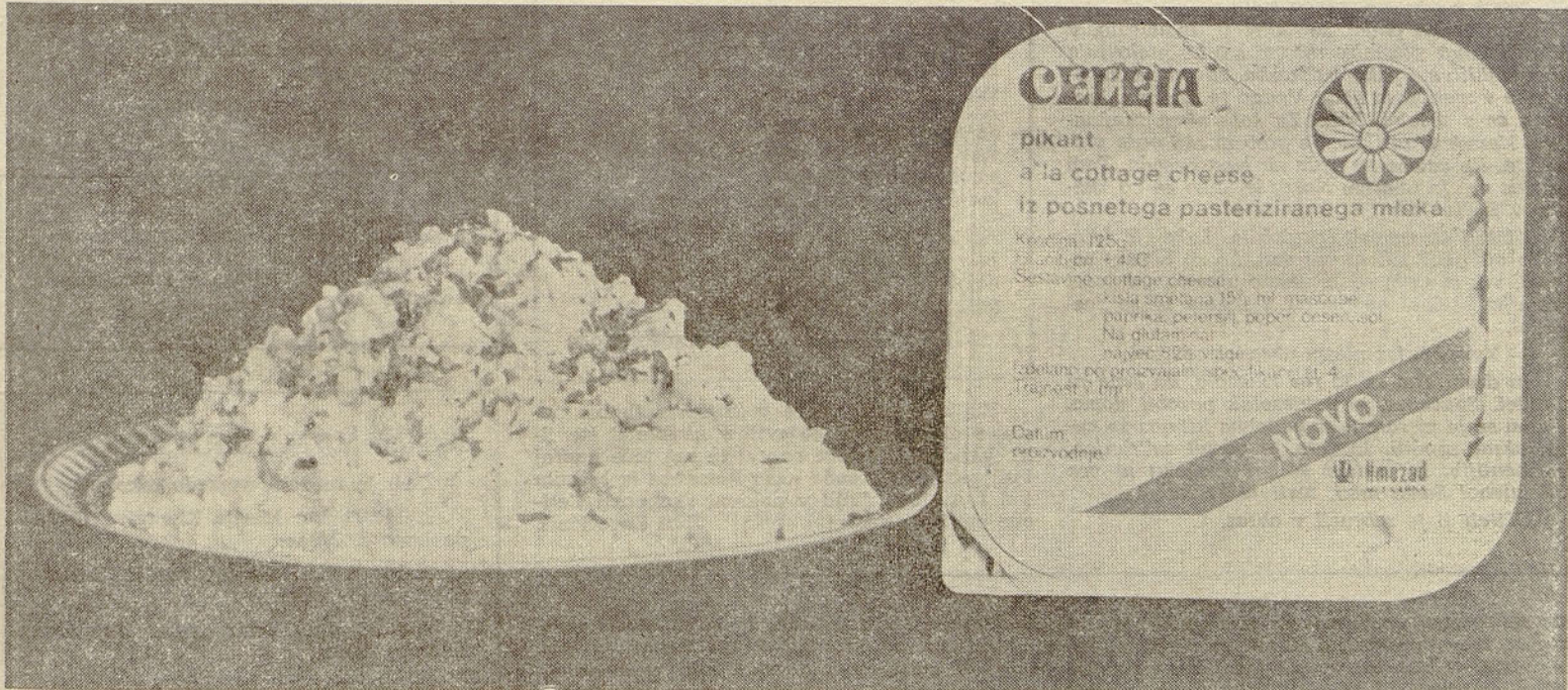
Udeležencem na obeh smučarskih tekmovanjih želimo veliko uspehov in športne sreče, da se bodo čim boljše »odrezali«.

J. O.

OGLAS

Kupim stroj za obiranje hmelja.

Naslov v uredništvu Hmeljarja

Kaj je v tej lični embalaži Celjske mlekarne? Če ne znate francosko, si nikar ne belite glave. To je okusni PLANŠARSKI SIR. Poskusite ga in ne bo vam žal. Foto: inž. B. Skalin

Spravite mojega sina v zavod

Snežilo je in vlekel je mrzel februarski veter.

Brezarca je stala pred šolskimi vrati in se ozirala zdaj na levo, zdaj na desno. V šolo, v zbornico ni hotela. Tam je veliko učiteljev in vsi jo poznajo. Že mesece in mesece prihaja z isto prošnjo.

— Lepo vas prosim, spravite mojega sina v zavod!

Čeprav ima dobro namazan jezik, je morala slišati marsikateri očitek. Sicer so pa njej očitki bob ob steno! Koliko jih je že v življenju slišala, pa je še ni vrag vzela! Brezarca je ena tistih savinjskih dekel, ki je dolga leta po vojni hitro menjavala gospodarje. Zdaj si jo videl na kmetij v Levcu, potem v Zalcu, Polzeli, Braslovčah, na Vranskem in še kje. Nabrala si je kup nezakonskih otrok, očeta ni za nobenega priznala. Zdaj ima precej oskubljen invalidni in živi pri štiridesetih povsem svoje življenje.

Tako stoji spet pred šolskimi vrati in čaka učitelja. In ko ga je tokrat dočkala, mu je hitela naproti in mu že od daleč dopovedovala.

— Poslušajte me, dragi tovariš, samo tole bi vas rada prosila. Vi ste razumen in pameten človek. In jaz sem prepričana, da tudi meni ne boste odrekli. Lepo vas prosim, spravite mojega sina v zavod!

In učitelj ki se mu mudi v šolo, prime Brezarco za roko in jo potegne v šolsko vežo. Ostro ji gleda v oči in v tej ostrini je tudi očiitek.

— Si ti mati? Mati čednega Ivančka? In ti, ki si ga rodila, ti, ki si mu dala življenje, mu zdaj želiš zavod?

Ko pa je videl, da se na njenem obrazu ni prav nič spremenilo, da se gube na še dokaj čednem obrazu niso niti za milimeter premaknile in so ga globoke, temne oči povsem neprizadeto gledale, je rekel:

— Saj res. Vašega Ivančka že nekaj dni ni v šolo. Kaj pa je z njim?

Zdaj se je njen obraz čisto spremenil. Temne oči so zažarele, gube nervozno premaknile.

— Kanalcja me sploh več ne uboga. Še spati ne pride domov. Po kozolcih se polika. In to s pokvarjenimi fanti, ki imajo že po šestnajst, sedemnajst let. Pa mu rečem, naj gre v šolo. In mislite, da me uboga? Reži se mi ko pečena hruška in figo mi pod nos pomoli: Jaz grem, kamor jaz hočem! pravi in gre po svojih opravkih. Rečem vam, nisem mu več kos in amen!

Učitelj se v mislih preseli v šolo. Sedi za mizo in gleda po razredu. Tam pri peči sedi Ivan Brezar, se sklanja nad zvezek in piše obnovo neke pravljice. Fant ni neumen. Nasprotno! Lahko bi bil celo prav dober učenec! Še leto dni in dovršil bo šolsko obveznost. In to v šestem razredu osnovne šole!

Kam se bo podal po šoli? V industrijo, v obrt? Mnoge poznejše račune mu bo prekrizala pomanjkljiva šolska izobrazba. In potem še oznake v matičnem listu: Vedno je umazan. Pretepa se s sošolci. Laže. Za šolo nima zanimanja. Nereden. Jezikav. Je grob in rad grdo preklinja. Ne zaleže ne grda ne lepa beseda. Tudi palica ne. Je uporen. Kako, le kako se bo znašel v življenju?

Učitelj se zamisli še globlje. Zakaj je Ivan tako očrtnjen? Ali ni oni dan, ko so učenci zagrali vik in krik, da je nekdo ukradel petdeset dinarjev, prišel po pouku k njemu in se razjokal.

— Tovariš, jaz nisem ukradel, res ne!

In drugi dan se je res izkazalo, da Ivan ni kradel. Součenec je petdesetak pozabil doma. Ivanu se je morala taka podobna krivica že neshetokrat zgoditi. In zato je postal zakrknjen, neobčutljiv. In vendar še pri Ivančku ni vse zamujeno! Samo mati, mati je kriva.

Učitelj ji je zabrusil v obraz.

— Vi ste krivi, da je tak! Dokler ste ljubimkali in je bilo vaše življenje urejeno po vaši želji, je bilo vse lepo in prav. Ko pa je prišel otrok, ko je dočkal in prišel v šolo, pa ga terate v zavod. Sramota!

Brezarca je sicer pokazala malo nejevolje, morda je hotela učitelju zabrusiti nekaj krepkih, pa si je hitro premislila in rekla:

— Tudi Ana in Tone sta bila v zavodu. Pa Cilka in Polde tudi. In kar pogledajte jih! Zdaj so vsaj za kakšno rabo, poprej pa so bili ravbarji, da jim ni bilo para! In če so vsi bili v zavodu, zakaj bi še Ivan ne šel? Naj še njega malo v roke vzamejo. Jaz se ne bom več z njim peklila in ugonabljala.

— Brezarca, potem vi otroke samo za vzgojne zavode fabricirate? je hladno, a nekam trpko rekel učitelj.

Na to vprašanje ni odgovorila. Rekla je, da je bila na občini in da so ji »svetovali«, naj še razrednik napiše priporočilo. In kakor da se ves ta čas ni ničesar zgodilo, je sklenila roke in prosila.

— Tovariš učitelj, lepo vas prosim, spravite mojega sina v zavod!

In je šla. Ta vražja Brezarca! Pri osemnajstih se je omožila, nekaj čez dvajset ovdovela. Potem od kmeta do kmeta, iz hleva v svinjak, na širna savinjska polja, med prostrana hmelišča. Nato se je umaknila v podrapano zidanico, spoznala brezposelnega sopotnika, ki ji je naredil še dvoje otrok in šel svojo pot. Da, v sobi, kjer je živela številna družina, so se dogajale čudne stvari. In v tem velikem vrtincu moralnih prekrškov so rastle otroci. V takem okolju je zrasel tudi Ivan. In le-ta bi moral v vzgojni zavod? Samo zato, da Brezarci ne bo v napoto? Toda Brezarca ima lahko še otroke. Ali ne bi bilo zato bolje spremeniti Brezarco, ker bi tako postalo bolje za vse njene otroke. Samo kako?!

Drago Kumer

STARO LETO

Vsem se leto je izteklo, le spomin ostal bo nanj, dobro, slabo je preteklo, čist'ga zraka vedno manj.

Le to vsi smo izpeljali, ravno, krivo in počez, sem ter tja smo pokramljali, kak' je k'teri bil čez les.

Rod slovenski se je množil, bilo jih je več kot sto, mnogo truda »on« je vložil, zmanjkalo še nas ne bo.

Kriza mesna bo pri kraju, dost' je bikov, lepih krav, »oh« te cene v mes'cu maju več kdo ostal je gologlav.

Smo volitve postorili, vse je srečno šlo od rok, sami bomo si krojili boljše jutri za naš rod.

Adijo, dobro staro leto, bilo si, a več te ni, naj bo NOVO nam začeto, polno sreče — ŽIVELI!

Romanca Škorjanc

Pripis: Spričo gneče pred novim letom pesmi smo mogli objaviti v novoletni številki. Vendar delo teče naprej in naj teče naprej tudi pesniška beseda naše Romance iz Mesnin (od 1. 1. 1979 dalje v delovni skupnosti Celjske mesne industrije). Jože Zagoričnik

UREDNIKOV KOTIČEK

Uredniški odbor je že osvojil dolgoletno prakso, da se sestaja redno mesečno v prvi dekadi. Pred leti smo imeli po delovnih in združnih enotah sodelavce, ki so zbirali zanimivosti za Hmeljarja. Stalno smo šli križem, se dogovarjali, obveščali in zbirali gradivo. Tako v uredništvu nismo več let čutili pomanjkanja informacij. Sedaj ob poplavi sestankov in popisane papirja, ob »pomanjkanju« pišočih sodelavcev in nekaterih ne preveč aktivnih članov odbora pa se zatika. V SOZD bomo morali v sodelovanju s CDS oživiti po DO, TZO, TOZD in TOK dopisniško dejavnost in izboljšati naše glasilo v prid popolnejši informiranosti vseh nas.

Lani smo z mladimi izdali STE-ZICE kot prilogo OO ZSMS. Naletete so na ugoden odmev. Takrat smo se dogovorili za 4 strani vsake tri mesece. Minilo je leto in gradiva za drugo številko še ni. Škoda.

Z AEROM — TOZD Grafika smo podpisali pogodbo o tiskanju. Pri njihovih prednikih in pri njih tiskamo Hmeljarja že od leta 1930.

Pomlad se bliža in z njo številna dela. O čem naj piše Hmeljar? Sporočite nam! Lep pozdrav!

Vaš urednik

Če pregorko je svečana, v aprilu počiva še brana.

Kakršno vreme na Petrovo (22. II.) kane, tako rado cel mesec ostane.

Ako poje žvižgavec pred Matijem (24. II.), bo slabo vreme, ako pozneje, bo dobro.

Nimaš vsega, če si zdrav; če nisi zdrav, ti vse nič ne pomaga.

Kdor jasno misli, tudi razumljivo pojasnjuje.

Življenje nam vrača samo tisto, kar dajemo drugim.

Ne plod izkustva, ampak samo izkustvo je končni cilj.

LESNINA

je v torek 23. januarja v Levcu odprla velik prodajni center.

NOVOLETNA KRIŽANKA

Žreb je razdelil nagrade takole:

1. 150,00 din: Marija Klampfer, Cesta na Lavo 7, Zalec;

2. 100,00 din: Jeriča Janežič, Savinjska cesta 71, Zalec;

3. 50,00 din: Vasja Jošt, Kajuhova ulica 1, Zalec.

Čestitamo!

Glasilo Hmeljar izdaja delavski svet delovne organizacije Hmezad Zalec — Ureja uredniški odbor: predsednik Tone Gubenšek, dipl. inž. kmet.; člani: Brežnik Jože, dipl. inž. kmet., Orač Eva, Zagoričnik Jože, Kač Miljeva, dipl. inž. kmet. — urednica strokovne priloge za hmeljarstvo, Vybihal Vili, kmet inž. — glavni in odgovorni urednik — Uredništvo je v DO Hmezad v Zalcu, Ulica žalskega tabora 1 — Glasilo izhaja enkrat mesečno v 4.700 izvodih — Mesečna naročnina 8 din — Tisk AERO Celje — tozd grafika